

городской
журнал
лето
#01 2015

Война не прекратится
по твоему желанию,
но и жизнь тоже

Сокращающийся город
будет бороться
и вновь расти

Новые перспективы
для городской экономической
структуры

Городская акупунктура —
маленькие изменения,
которые можно начинать
уже сейчас

маршуполь

предисловие

Что это значит, когда война всего в 10 км от твоего дома?

Что если твой дом или дом твоего соседа уже попал под обстрел?

На что становится похожа жизнь, когда люди переезжают в другие города, чтобы просто быть в безопасности? Каково это видеть других людей, которые привыкли жить даже ближе к линии фронта или на оккупированных территориях.

О чем люди мечтают? Как они смотрят в будущее? В чем нуждаются больше всего?

Проверка почты, проверка Facebook, проверка сводки АТО

Никто не предвещал войны. Никто к ней не подготовился. Но даже в этом случае, ты можешь привыкнуть к ней. Видеть солдат на улицах все время. Слышать разговоры о военных стратегиях и дипломатических переговорах. И читать о боях в интернете. Много людей смотрят liveuamap.com

Здесь можно найти постоянно обновляющуюся информацию о военном и международном ходе событий. Что ж, сейчас каждые несколько часов, ты проверяешь почту, Facebook, и твои избранные военные сайты...

ИЗОЛЯЦИЯ

Платформа культурных инициатив ИЗОЛЯЦИЯ, ранее располагавшаяся в Донецке, но переехавшая в Киев по причине войны. Во втором полугодии 2015 ИЗОЛЯЦИЯ открыла представительство в Мариуполе на берегу Азовского моря.

Этим летом ИЗОЛЯЦИЯ пригласила 15 архитекторов, художников и дизайнеров-урбанистов из разных стран мира, чтобы познакомить их с Мариуполем. Посмотреть на город по-другому, показать перспективы, насытить идеями.

Архитекторы пробыли в Мариуполе несколько недель в течение лета, чтобы понять город и определить потребности населения. По меньшей мере, мариупольцы должны мечтать о мире и безопасности, ведь линия фронта слишком близко. В январе под обстрел попали первые жилые дома на границе города. Были убиты гражданские...

В июле было достаточно тихо в районе Мариуполя, но в августе там произошло еще несколько сражений. Опять погибли солдаты недалеко от Мариуполя, так сообщали хроники АТО.

Что делать в Мариуполе архитектору или дизайнеру-урбанисту?

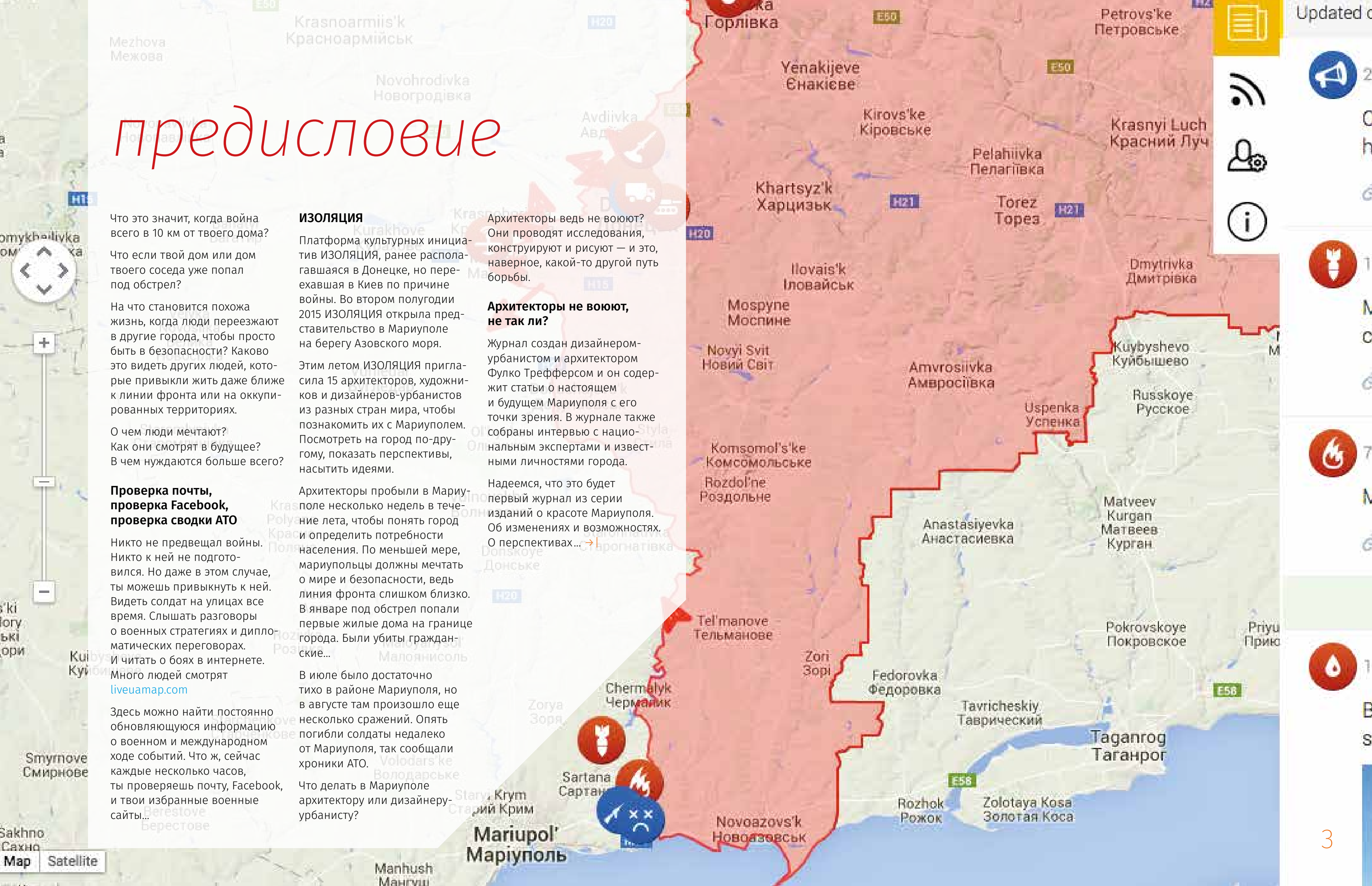
Архитекторы ведь не воюют? Они проводят исследования, конструируют и рисуют — и это, наверное, какой-то другой путь борьбы.

Архитекторы не воюют, не так ли?

Журнал создан дизайнером-урбанистом и архитектором Фулко Трефферсом и он содержит статьи о настоящем и будущем Мариуполя с его точки зрения. В журнале также собраны интервью с национальным экспертами и известными личностями города.

Надеемся, что это будет первый журнал из серии изданий о красоте Мариуполя. Об изменениях и возможностях. О перспективах... →

Mariupol'
Мариуполь

оглавление

2	Предисловие	
6	Пять слов о Фулко Трефферсе	
12	Новая полиция	
16	Сокращение города, разрастание города	
24	Городская акупунктура	
28	Места тишины	Акупунктура 1
32	Устойчивость города	
34	Новые перспективы	
42	Атлас богатств	
48	Микс людей, микс веселья	Акупунктура 2
54	Туризм для первооткрывателей	
60	Сегментированный город	
62	Путь к диалогу	Акупунктура 3
66	Что-то витает в воздухе...	
74	Интервью с Константином Батозским	
78	Коллективная травма	Акупунктура 4
82	Пограничный зона	
84	Движение городов	
88	Интервью с Сашей Протягом	
90	От формальных к неформальным местам	
92	ИТ и новые медиа	Акупунктура 5
94	Интервью с архитектором Олегом Дроздовым	
98	Неформальная история	
100	Женская сила	
105	Благодарности	

Кто ОН?

Архитектура

огромный и разнообразный предмет. В университете я изучал форму, объем, концепцию, теорию, историю, материалы, технологию — множество возможных способов посмотреть на архитектуру. Несколько лет спустя свое основное внимание в архитектуре я сконцентрировал на людях. Люди не живут в дизайне или концепции, люди живут в доме. Хорошая архитектурная концепция может помочь сделать хорошую архитектуру, но она никогда не сможет быть важнее людей и их потребностей.

Я работал архитектором только 2 года после окончания университета. После этого в 2003, я перешел в компанию городского дизайна. В 2009 я купил маленькое старое заводское помещение в центре Эйнховена. Для этого пустого места я разработал концепцию самостоятельно. Только после этого я вновь стал считать себя архитектором.

Городское проектирование

не только очень абстрактный, но также и действительно заметный процесс. Город окружает нас со всех сторон, и все мы используем его. Это как будто бы театр, в котором мы живем. Но это также и комбинация инфраструктуры, развлечений, законов, людей,

зданий, парков, динамики, температуры, географии, времени и так далее.

Я люблю понимать города: исследования, прогулки, разговоры с людьми, поиски архивной информации он-лайн и офф-лайн.

После работы в офисе в городе Утрехт на протяжении 2-х лет, я учредил свою собственную компанию «12N» для городского проектирования и дизайна: www.12n.nl

Кто живет в городе? Что заставляет город расти? Что заставляет людей петь и танцевать? Откуда берется энергия? Кто формальные и фактические стейкхолдеры? Чего боится город? Это я изучаю каждый день, чтобы понять город.

Дом

означает много разных вещей. Прежде всего я живу в двух городах, в двух домах уже на протяжении 2-х лет. У меня есть один дом в Эйнховене и второй — в Амстердаме.

Я разделяю свое время в зависимости от работы, друзей и развлечений. Дом в Амстердаме я делю с двумя моими хорошими друзьями. Дом в Эйнховене также является моим офисом, рабочим пространством, местом для многих активностей. Например, каждую неделю мой дом

становится спортивным залом. Вместе с друзьями и друзьями друзей мы играем в настольный теннис на нескольких столах. И мы пьем вино и пиво.

Нидерланды — это то, что я понимаю под словом «дом». Но работа за границей обостряет ощущения моей страны, моего дома там. Это помогает мне перезагрузиться и сфокусироваться опять. Мне бы хотелось иметь больше проектов в других странах и быть вдохновленным каждые несколько недель в течение рабочих поездок.

Украина

совершенно точно может стать одной из тех стран, в которых я хотел бы работать. Я встретил несколько хороших архитекторов, дизайнеров-урбанистов и художников, с которыми мне хотелось бы продолжать сотрудничать. Эта страна полна энергии и, в большинстве своем, позитивной энергии. Украина столкнулась лицом к лицу с проблемами политическими, военным и экономическими. И именно поэтому энергия людей, которые хотят строить эту страну, как никогда велика.

Пять слов о Фулко Трефферсе,
главном редакторе этого журнала

Время и место — здесь и сейчас — в социальном, культурном и экономическом направлениях. Я видел очень много прекрасных инициатив о развитии города и я хотел бы стать частью этого процесса.

Мариуполь

похитил мое сердце. Город покрыт толстым слоем пыли, в буквальном смысле, прямо как сундук, который вы храните в мансарде. Этот сундук содержит в себе много красоты. Вы знаете, что можете увидеть это как только откроете его, но замок не такой простой. Есть много проблем, которые вы должны решить прежде всего. Проблемы экономики, экологии, политики и самосознания.

И там война.

Линия разграничения всего в 15 км от Мариуполя. Я никогда не был так близко к войне. Я никогда в жизни не видел так много солдат. И даже несмотря на войну, есть этот сундук. Как же его защитить? Или как открыть? Эти вопросы завораживают меня.

Этот проект показал мне, как продолжается жизнь, даже несмотря на войну. Жизнь идет своим чередом, но она подвергается изменениям. Иногда эти изменения физические, как, например, разбомбленные здания. Но реальных изменений глазу не видно, они социальные и психологические. И я спросил себя: как может городской проектировщик помочь во время войны? Ведь жизнь постоянно меняется с течением времени. И она должна меняться.

Фулко Трефферс

Новая полиция

Мариуполь сталкивается с большим количеством проблем. Во-первых, конфликтная зона очень близко. Во-вторых, уровень загрязнения очень высок. Далее следуют безработица, утечка мозгов, культурные различия, коррупция, бюрократия и многие другие. Многие проблемы связаны между собой. Как их решить?

В украинской милиции всегда были проблемы с качеством предоставляемых услуг, коррупцией, идентификацией и статусом. Проблем было так много и они так тесно были переплетены друг с другом, что решить их одна за одной было просто невозможно. Маленькие изменения были бы неощутимы и они бы не помогли.

Так что они просто взяли и начали все сначала. Радикально.

Бывший состав милиции был отстранен от дел. И была создана новая полиция: новые полицейские, новая униформа, новая организация, новые зарплаты, новые машины. Новая полиция сейчас — это молодые, энергичные люди, среди которых 40% женщин, и все — и мужчины и женщины, — красивые без исключений. И, что самое главное, они борются с корруп-

цией и принимают реальные меры по борьбе с преступностью. Полиция получила новый облик, новый статус и новую идентичность.

Наверное, Мариуполю тоже необходимы такие трансформации: радикальные и всеобъемлющие. Не только маленькие изменения и регулирование существующих проблем, Мариуполь должен сделать сразу несколько шагов, и некоторые из них могут быть болезненными. Мариуполь должен создать свою идентичность, потому что где-то под слоем всех этих проблем прячется красота, которую надо показать прямо сейчас.

→|

Сокращение города, разрастание города

Сокращение Мариуполя

Мариуполь — сокращающийся промышленный город.

Население в 1987 году составляло 529 000 чел. В 2015 составляло приблизительно 350 000 — 400 000 чел. На заводах в 2004 году было трудоустроено 60 000 чел, сейчас — только 25 000 сотрудников. Нет необходимости объяснять, как это влияет на зарплаты.

Цены на недвижимость упали: вы можете приобрести неплохое жилье за \$ 10 000. А за чертой города — даже за \$ 6 000 — 7 000. За аренду жилья с мебелью достаточно заплатить 120 — 150 долларов в месяц.

Как относиться к этому? Местное население привыкло сравнивать Мариуполь с Детройтом, где 40 — 50 лет назад возник социальный коллапс: в машиностроении наступил кризис, что привело к массовой безработице. В большей части города дома просто опустели, некоторые сдавались в аренду, продать их так и не удалось.

И есть нечто похожее между этими двумя городами. Как, например, множество пустых домов в центре города, возникновение социальных конфликтов (расовых или культурных) и снижение общего уровня экономики.

А еще доступ к водным ресурсам: воды Азовского моря (39 000 км²) и воды великого озера Эри (26 000 км²). И небольшие низовые инициативы, которые пытаются сделать общественные пространства немного дружелюбнее.

Но Мариуполь немного меньше Детройта. Может, стоит обратить внимание на Эйндховен — город, тесно связанный с компанией Philips.

Прямо как Мариуполь с Метинвестом — компанией, которая владеет несколькими металлургическими комбинатами. Эйндховен во многом в своей истории и своем развитии обязан компании Philips.

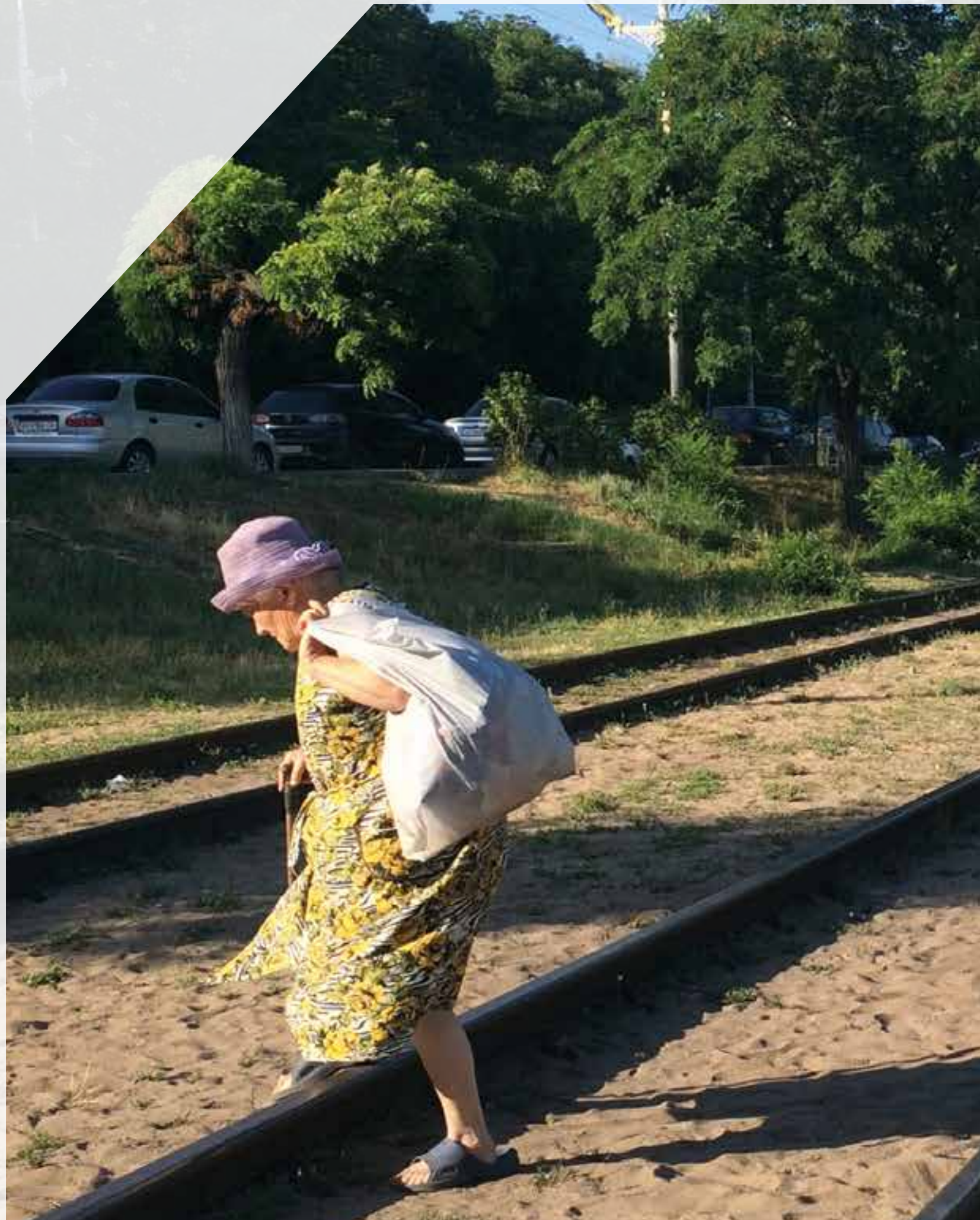
Philips взяла на себя обязательства по уходу за жильем, здравоохранением, летними каникулами, культурными местами и спортивными мероприятиями, как Метинвест сделал в Мариуполе.

Респонденты во время интервью:

«Самое плохое, что есть в Мариуполе, — это ужасная экология. Мы должны закрыть металлургические заводы»

«Но я работаю на заводе. И мой муж тоже. Это наша работа, наши деньги.»

В девяностые годы Philips покинула Эйндховен, и городу пришлось выживать самостоятельно. Сегодня, двадцать лет спустя, Эйндховен живет, как никогда прежде, с множеством больших и маленьких компаний, с искусством и дизайном, со спортом и здравоохранением и с инициативными жителями.

Эйндховен возродил сам себя, и Мариуполь может сделать то же само. В данный момент, это сложно себе вообразить. Люди в Мариуполе каким-то образом застряли в спорах, связанных с будущим тяжелой промышленности. Как представить себе город без заводов? Без Метинвеста?

Эти события приближаются. Количество продукции сокращается, а производство устареваеет день за днем. И даже несмотря на невысокие заработные платы в Украине, китайские заводы уже составляют огромную конкуренцию.

... и растущий Мариуполь

Снижение уровня загрязнений может быть болезненным для и так умирающей экономики, но это необходимо сделать для того, чтобы помочь городу расти. Здесь важен не рост экономики или населения, важен рост уровня здоровья, благосостояния, экологии и природы.

Рост во всех этих направлениях будет без промедления отражаться на уровне жизни мариупольцев. И это поможет создать условия для роста в экономике, экологии, здравоохранении или туризме.

Новая экономика в Мариуполе не должна зависеть только от экономики региона, что делает ее слишком уязвимой. Существование других разнообразных индустрий необходимы для города, который пытается выжить.

Мир продолжает меняться, поэтому через несколько десятилетий одна индустрия может пойти на спад, а другие будут держать город на плаву. Спустя еще немного времени, ситуация опять может поменяться.

Константин Батозский:

«Например, крупнейшее машиностроительное предприятие Азовмаш было остановлено год назад. Больше десяти тысяч сотрудников остались без работы. Они не были уволены, однако они не получают зарплат. Завод просто остановился.

Работники не хотят увольняться по собственному желанию и получать маленькие социальные выплаты. Они верят, что быть частью завода намного лучше, даже если тебе больше не платят зарплату»

Старые аргументы гласили:

«Будет ли это полезно для тяжелой промышленности?»

Новые аргументы должны звучать следующим образом:

«Будет ли это полезно для диверсификации экономики?»

Отвечающий на интервью:

«Заводы — это основная причина существования этого города вообще. Сейчас, когда дела на заводах идут хуже и хуже, как это отразится на жизни города?»

Больше нет оправданий: заводы должны сделать огромный прыжок в использовании очистительных технологий. Не может быть больше сбросов всех отходов в воздух, воду или землю.

Мы не должны бояться посмотреть в глаза существующим заводам и увидеть их влияние на развитие потенциальных индустрий. Сокращение может оказаться существенным.

Это не повод закрыть все заводы, это шаг к реальным изменениям. Изменения в управлении выбросами, в системе фильтрации, в безопасности, в новых и экологических технологиях и механизмах. → |

Что ж, старые доводы были:
«Будет ли это полезно для тяжелой промышленности?».

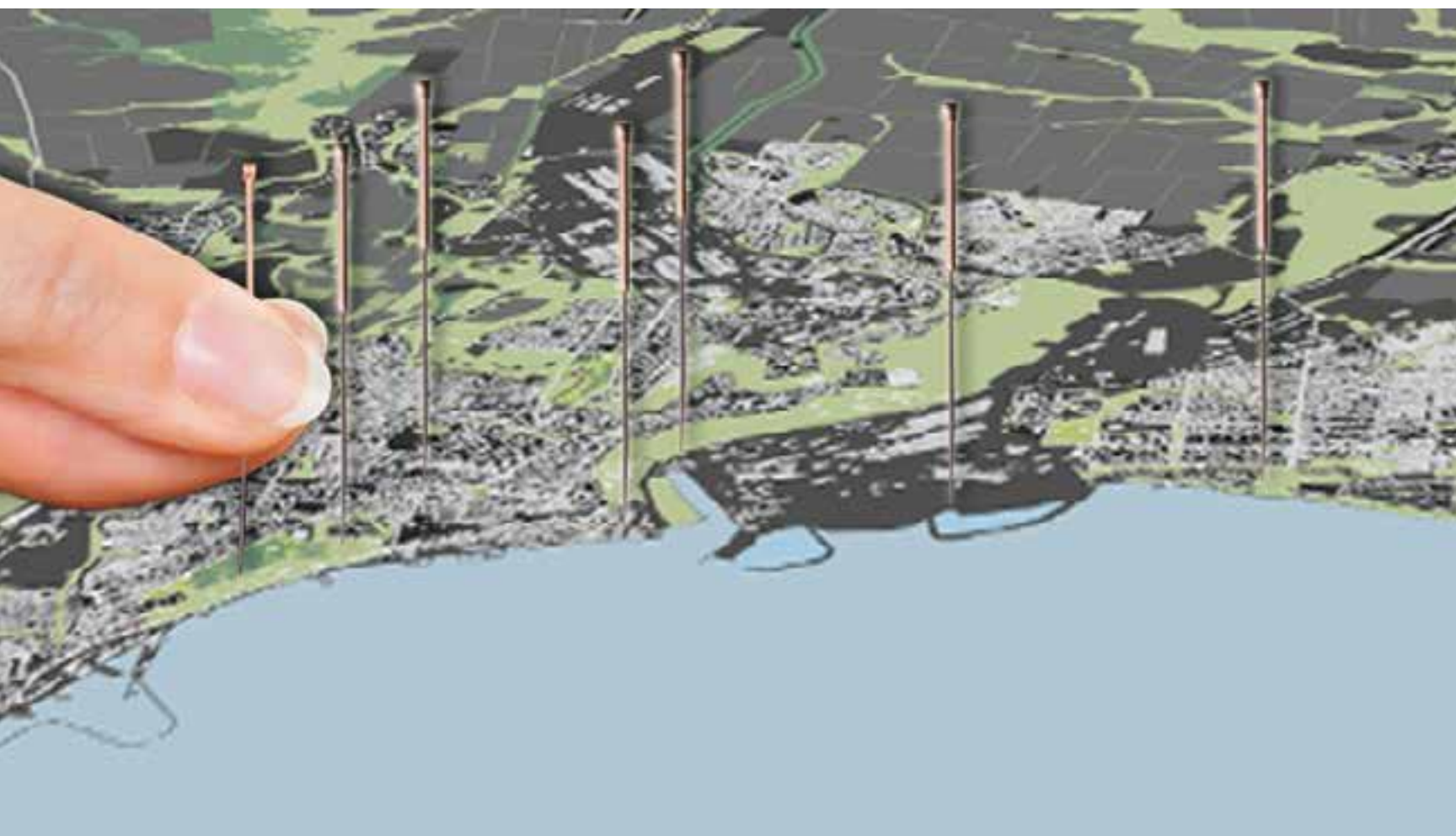
Новые доводы должны звучать следующим образом:
«Будет ли это полезно для диверсификации экономики?»

Олег Дроздов, архитектор, рожденный в Мариуполе:

«Вся история основывается на строительных площадках и заводах. Для такого типа городов вся внутренняя структура основана на производственном процессе, а не на взаимодействии между индивидами и группами лиц».

Городская акупунктура

Наиболее амбициозная цель — это небольшие вмешательства, которые будут улучшать качество жизни людей в период конфликта, а также станут основой для развития города, когда конфликт прекратится.

Интервью с Фулко Трефферсом

Можете ли вы объяснить, что такое городская акупунктура?

«Когда вы вставляете тоненькую иглу в нужную точку, соприкасающуюся с нервом, на человеческом теле большая часть организма сразу ощущает облегчение и исцеление. В двух словах, это и есть акупунктура.

Вы можете также использовать эту технику в городе. Когда вы делаете небольшие вмешательства в город, вы можете влиять на большую площадь. Необходимо только найти нужную точку и нужный нерв».

Можете ли вы привести пример?

«Однажды я совершил два небольших вмешательства в периферийных районах Нидерландов.

Первое было в общественном месте в самом неблагоприятном районе, которое также было главными воротами региона. Никто не любил это место ранее: оно было грязным, темным и жутким, а женщины обходили его стороной в вечернее время суток. С того момента, как это общественное место было перестроено, его полюбили и оно стало самой популярной локацией в округе.

Второе мое вмешательство было на территории небольшого сквера с парковкой, подъездными путями, детской

площадкой и несколькими деревьями. Там было всё — и всё это было безобразно. Я убрал одну небольшую часть подъездной дороги, и детская площадка стала почти в два раза больше и зеленее. Еще одним достижением стало то, что сами водители стали снижать скорость, проезжая рядом. Местечко стало очень красивым и на порядок более безопасным».

Работает ли это так же хорошо в масштабах города?

«Ну,... возможно, вам просто понадобится больше иглол. Но да, я считаю, что вы можете изменить весь город, совершая небольшие вмешательства в нужных местах и в нужное время».

Время?

«Да, я считаю что время — это очень важный параметр в городской акупунктуре. Существует два пути оценки результатов проведенной работы. Первый: посмотреть на эффект, который получили непосредственно на месте воздействия и на окружающей территории. Второй: посмотреть на изменения в перспективе. Некоторые результаты будут видны только спустя годы».

С учетом всего вышесказанного, что вы посоветуете для Мариуполя?

«Главная стратегия для городского планирования в период конфликта — это как раз небольшие вмешательства с большим эффектом.

Сейчас нецелесообразно думать о глобальных инфраструктурных или архитектурных изменениях. Инвестиции понадобятся огромные, а риск не завершить строительство или так и не быть использованным — слишком высок. А вставка небольших иглол в городское тело — это значительно дешевле и будет иметь результат сейчас и, надеюсь, в будущем также.

Главная цель: совершать небольшие вмешательства, которые будут улучшать качество жизни непосредственно во время конфликта, а также станут основой для будущей стратегии развития города, когда конфликт исчерпает себя».

И на что будут похожи эти иглы?

«Они бывают различных форм и различной направленности. Одна игла может быть представлена искусством в общественных местах, другая — циклом лекций, третья — реконструкцией разрушенных зданий.

Я разговаривал со многими людьми в Мариуполе и слышал мечты о далеком будущем. Но я также слышал и комментарии, касающиеся настоящей ситуации в городе. И я думаю, что, совершив несколько небольших вмешательств и внедрив программы, которые будут жить своей жизнью уже сейчас, помогут сделать прыжок в будущее.

Например, сейчас в Мариуполе очень много беженцев. Вместе с бывшими и настоящими военными, у них есть довольно много душевных травм. Если вы начнете работать с профессиональной командой психологов, это поможет наладить жизнь многим людям. Но если рассматривать эту работу в перспективе, Мариуполь мог бы стать крупным центром по оказанию психологической поддержки. Город с такими условиями мог бы создать даже санатории психологической адаптации».

**А где, на ваш взгляд,
в Мариуполе лучше всего
проводить вмешательства?**

Сначала я думал, что такие вмешательства должны быть сосредоточены на центральном проспекте города, таком как проспект Мира (бывший проспект Ленина). Но чем лучше я узнавал город, тем больше я понимал, что люди используют и другие места по своим интересам и в различных целях.

Я думаю, что самые интересные места для посещения — это береговая линия и зеленая территория вдоль реки. Набережная вообще имеет огромный потенциал.

Это уже неформальный, растянутый на несколько километров, центр города. А развитие зеленых зон вдоль рек может привести к созданию прекрасных мест для отдыха в географическом центре города недалеко от всех жилых районов.

Вдоль берега и недалеко от рек нет никаких формальных политических признаков в архитектуре, таких как памятники В. И. Ленину. Это качество территории сопоставимо с качеством жизни.

Я считаю, что это лучшие места для вмешательств сейчас.

Символическое насилие

Бриджит Пиквард, профессор университета Оксфорд Брукс, работала в нескольких зонах конфликта таких как Колумбия и в палестинском городе Хербон. Она исследовательница и лектор по теме «Символическое насилие».

«Символическое насилие определяется как мягкая неощутимая форма насилия, которая осуществляется в основном через символические каналы в процессе коммуникации и образовании». (Пьер Бурдьё).

Акты символического насилия оправдывают существование несправедливости, маргинализации, исключения, доминирования и дискриминации в рамках процесса нормализации.

Ее исследования доказывают, что существует возможность уменьшения воздействия символического насилия. Девять главных составляющих этого процесса: образование, привязанность к дому, активизм, наличие источников средств к существованию, окружающая среда, сплоченность общества, единение, искусство и коммуникации и моменты исключения.

Читайте более подробно здесь:
https://en.wikipedia.org/wiki/Pierre_Bourdieu

Места тишины

Акупунктура 1

Вы слышите звуки войны каждый день на протяжении недель и месяцев. Вы начинаете ощущать их кожей. Люди нуждаются в местах, где не будет слышно ничего, кроме тишины. Чтобы почувствовать мир. Чтобы отвыкнуть. Чтобы отдохнуть.

Пространства недалеко от реки — идеальное место для того, чтобы немного отвлечься. Все спальные районы находятся близко, и это пространство достаточно велико, чтобы побыть в одиночестве.

Здесь, а также в районе моря, два или даже три разрушенных здания могут быть отремонтированы в качестве мест настоящего покоя.

Только представьте себе ресторан, в котором ничего не слышно, где никто не разговаривает, где нет музыки, нет никаких посторонних звуков. Только тишина и сервис.

Долгосрочный результат:

- реконструкция разрушенных зданий
- развитие инфраструктуры в природных пространствах возле реки.

Устойчивый город

Будущее будущего

Мы живем сейчас. Здесь. Сегодня. Но мы также можем наблюдать как сегодняшнее близится к концу. И «сегодня» превращается во «вчера». И оно же переходит в «завтра». Следующий месяц, следующий год.

Это непросто, но как мы можем сделать завтрашний день лучше сегодняшнего?

Урбанистическая стратегия для Мариуполя, разработанная голландской компанией 12N, эта стратегия создания будущего будущего, в котором нет понятия футуризма, а есть понятие управляемости будущим.

Следуя теории «От колыбели до колыбели», 12N создала управляемый путь развития для Мариуполя.

Устойчивый Мариуполь

... имеет экономику, которая основана на разнообразии бизнеса.

... и поэтому не зависит ни от какой промышленности, привлекательна для различных групп, социально ориентирована на молодежь, без монополии территории и бюджета

Вероятный бизнес будущего Мариуполя:

- **чистые технологии**
ИТ, гражданское строительство, чистое производство
- **туризм**
первооткрыватели экотуризма, пляжный туризм
- **торговля**
местные товары сельского хозяйства и сталь
- **образование**
в рамках этих понятий

Википедия:

Концепция «От колыбели до колыбели» (также «C2C» или регенерирующая теория) представляет собой биомиметический (безотходный) подход к проектированию продуктов и систем.

Иными словами, данная система предлагает промышленной сфере перейти на безотходную деятельность, в рамках которой осуществлялось бы не только максимально эффективное использование природных ресурсов и уже произведенных веществ, но и поддерживать непрерывность их цикла. Такая система помогает защищать и обогащать природную среду, уменьшая экологический вред.

Смысл концепции виден в самом названии, которое образовано в результате игры слов. В английском языке есть устойчивое выражение «cradle-to-grave» (От колыбели до могилы), употребляющееся для характеристики процесса, развивающегося линейным путем. От колыбели до колыбели символизирует цикличность процесса. Цикл товара, например, можно обеспечить переработкой его составляющих, когда товар подвергается утилизации. Колыбелью же метафорично называется природа, в которой принципиально не бывает отходов.

Устойчивый Мариуполь

... имеет промышленность и образ жизни, которые не загрязняют воздух, воду и землю.

... и поэтому увеличит биологическое разнообразие, снимет проблемы со здоровьем и болезнями и изменит идентичку города.

Устойчивый Мариуполь

... имеет вовлеченное и активное гражданское сообщество.

... совместная работа с местной властью приведет к созданию диалога и создаст основу для будущих инициатив

Устойчивый Мариуполь

... связан со спецификой культуры региона, его историей и бесконечными источниками развития

... и поэтому базируется на социальных и экономических особенностях региона, объединяя сушу и воду, восток и запад

Новые перспективы

Краткосрочная городская акупунктура
(на протяжении конфликта)

Долгосрочная перспектива
(по завершении конфликта)

Перспектива будущего устойчивого развития Мариуполя. Разнообразие экономической инфраструктуры. Чистые и новые технологии. Использование географических особенностей: **морское побережье** (пляж, порт), **земля** (сельское хозяйство) и **река** (природа).

Приведенный пример развития Мариуполя основан на двух принципах. Прежде всего, он базируется на существующей географической, исторической, социальной и культурной структуре города. Во-вторых, он основан на концепции городской акупунктуры во время конфликта. Это начало новой экономики, социальной и культурной инфраструктуры.

фото: Anna Balázs

уличные интервью

Атлас богатств

В течение второго визита в Мариуполь, Фулко Трефферс провел 51 интервью с различными людьми, которые встречались ему на улице. Участники интервью отвечали на вопросы, что они любят в Мариуполе больше всего и меньше всего.

Прежде всего, большинство людей действительно хотели принять участие в интервью, чтобы помочь в исследовании. Только 18 респондентов ответили, что не готовы продолжить разговор, так как они очень заняты другими делами или у них просто нет желания. Количество ответов было 51/69=74%. Некоторые из опрашиваемых утверждали, что очень рады, что у них поинтересовались их мнением.

Людям были предоставлены листы бумаги с 22 различными локациями и их названиями в городе. Эти листы были названы атласами богатств и они включали в себя много достопримечательностей Мариуполя.

Пройти анкетирование было просто: каждый получал три красных и три зеленых стикера. Красные обозначали наиболее негативные места в городе: что необходимо убрать в Мариуполе в течении 5 лет. Зеленые — определяли наиболее позитивные локации: что необходимо сохранить и развить в будущем.

По поводу негативных аспектов, мнения у отвечающих в большинстве совпадали: загрязнение было в топе (выбор 88% опрошенных), практически рядом — заброшенные разрушенные здания (66%). Эти два пункта были самыми главными. Люди предпочитали отремонтировать старые здания, чем строить абсолютно новые.

Последующие строки занимали: заброшенные здания (31%), малоэтажные здания (31%) и жилые дома. Остальные аспекты не были отмечены как очень важные, набрав не более 6 голосов.

↓

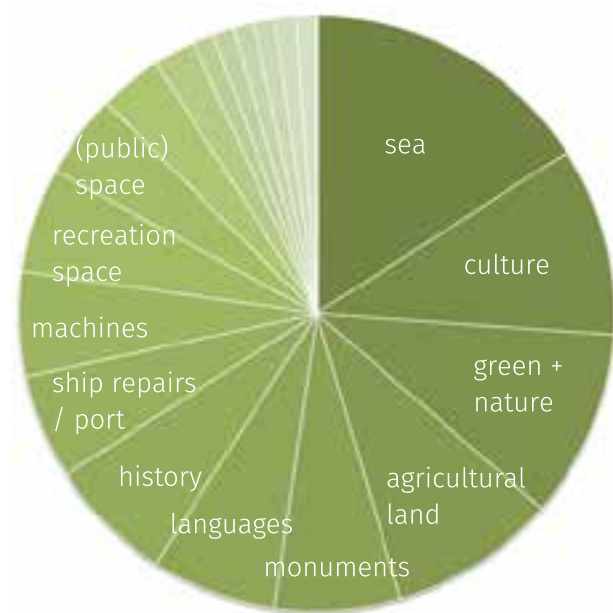
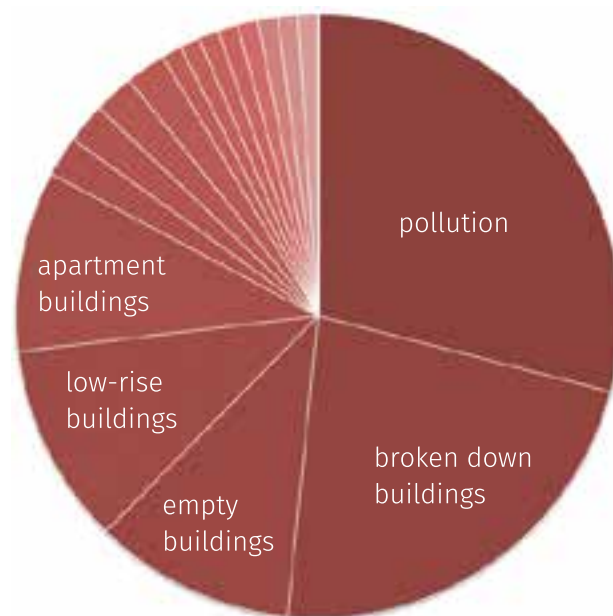
Таким образом, изучив негативные аспекты, становится абсолютно понятно, что люди хотели бы изменить. Позитивные аспекты были намного разнообразнее. Это объясняется не столько желанием не согласиться с другими, сколько их большим количеством. Негативная диаграмма: загрязнение, разрушенные здания, заброшенные здания, малоэтажные здания, жилые дома.

Море (44%) стало победителем, ниже следовали культура (28%), образование (28%) и природа/зелень (25%). Последующие места занимали ответы, основанные на экономических и культурных аспектах.

позитивная диаграмма: море, культура, зелень+природа, сельское хозяйство, памятники, языковое разнообразие, история, СРЗ/порт, машины, рекреационные зоны, открытые пространства (парки, скверы)

Опыт, гражданское строительство и инженеры — заняли наименьшие позиции (0 — 5%). Эти понятия люди не смогли отнести к чему-то позитивному в будущем, кроме тяжелой промышленности (9%) и судоремонта (13%), которые оказались в списке немного выше.

Некоторые люди очень эмоционально обсуждали каждую позицию относительно города и его будущего. Другие же просто отвечали на вопросы, которые перед ними были. Это не стоит брать во внимание в качестве дополнительного параметра, характеризующего исследование. Важнее всего, что все ответы оставили приятное впечатление от выбора людей. → |

«Мы должны сделать все возможное, чтобы удержать молодежь здесь, в этом городе. Мы должны предоставить им возможность заниматься спортом, саморазвитием и обеспечить им места для отдыха».

«Я работаю на металлургическом комбинате. Они очень важны».

«Море такое красивое, но также очень грязное...».

«Заброшенные и разрушенные здания показывают мне, как плохо обстоят дела сейчас и день за днем».

Микс людей

Микс веселья

Акупунктура 2

Военные. Беженцы. Вдовы.
Разрушенные семьи. Утерянные
друзья. Не так легко жить в этом
долго. Именно поэтому важно
время от времени выдыхать.
Расслабляться. Веселиться.

Не выпивая бутылку пива во дворе,
а посещая музыкальный фестиваль
со специальной программой.
В исследованиях, посвященных
символическому насилию, такая
ситуация называется «моментом
исключения»

Представьте этот ежегодный фести-
валь. Фестиваль лучших диджеев
страны и зарубежья. Мы будем
использовать железнодорожную
колею вдоль побережья для запу-
ска необычного поезда с музыкой,
танцами и искусством. Вагоны будут
ездить туда и обратно. Вы сможете
прокатиться с любимым диджеем
или просто дождаться следующего.

Фестиваль движущихся вагонов
символизирует переезды, которые
часто происходят в жизни
людей. Когда люди переезжают,
они берут с собой свой опыт, свое
наследие, свою культуру. Элементы
региональной культуры отображают
этапы переезда: стальные краны,
связки макулатуры, подсолнухи,
цветы в бабушкиных горшочках —
все это размещается на вагонах.

Это будет день гордости
за Мариуполь. В этот день
мы будем отмечать начало
изменений этого региона. А пока
можно искупаться в море, чтобы
ничего не пропустить.

Долгосрочные перспективы:

- запустить диалог об адаптации
людей (беженцы, ВПЛ, местные)
- прививка культурной
и музыкальной традиции
- обозначение зоны неформаль-
ной городской жизни

dancers between art work
representing the different cul-
tural backgrounds, cultures
and languages

Azov Sea

The DJ between art work
representing the ancient
history of the region

dancers between art work
representing the industry,
the port and the trade

Микс людей

Микс веселья

Туризм для перво- открывателей

В Мариуполе есть все: длинная полоска песчаного пляжа, море с ракушками, порт. Природа и деревенская жизнь вокруг города. А также богатая история.

Но это все скрыто от глаз. Скрыто войной и покрыто пылью. Может быть даже покрыто стыдом или низкой самооценкой.

Представьте себе следующее...

Нет, пока не представляйте. Для начала необходимо создать план по очистке города от пыли и грязи. Это необходимо не только жителям города, но и для того, чтобы привлечь в него инвесторов, предпринимателей и туристов-первооткрывателей.

Но не ждите чистого воздуха. Представьте себе! Вдруг город наводняется туристами. Только вообразите сколько им предстоит сделать открытий.

Давайте их назовем. Давайте их перечислим. Мариуполь для первооткрывателей.

Для туристов-первооткрывателей важны как индустриальные, так и природные зоны.

Вы можете совершить бандро-прыжок с высокой трубы или покататься на велосипеде по прибрежному внедорожью. Позовите всех первооткрывателей с собой и просто начните. У вас могут получиться лучшие прогулки в жизни. На YouTube появится большое количество вирусного видео, которое привлечет сюда молодежь. Фотографов, которых не привлекают медведи или львы, привлекут большие заброшенные индустриальные зоны, где они непременно захотят запечатлеть первый луч солнца, отражающийся на стали.

Наконец, новые археологические экспедиции могут быть развернуты для того, чтобы изучать артефакты пяти тысяч лет истории. Позже они могут быть выставлены и привлекут внимание жителей всех стран вокруг Азовского и Черного морей

Респондент на интервью:

«Я не понимаю, почему мы не развиваем туризм более настойчиво»

Рурский регион

Жители Мариуполя испытывают такие же негативные эмоции от стареющей и токсичной индустрии, какие мы наблюдали ранее во многих европейских городах, например, в Рурском регионе Германии.

Эта территория, включающая в себя 11 индустриальных городов с более чем 5-ти миллионным населением, считалась одной из наиболее загрязненных территорий. Многие шахты были закрыты так же, как и значительное количество заводов и фабрик.

Спустя годы была выработана новая стратегия развития этой территории, благодаря которой в регион снова пришли инвестиции. Через некоторое время, эта территория превратилась в крупнейший центр досуга культурных инициатив, фестивалей, музеев, парков и уличного спорта. Никогда не думали о том, чтобы нырнуть в заброшенное газохранилище, наполненное водой? Хотите вскарабкаться вверх по остывшим градирням? Хотите прокатиться на велосипеде вокруг фабричных строений XIX века?

Посетите <http://www.ruhr-tourismus.de/en/> и вдохновитесь.

В итоге, каждый год несколько людей будут пробовать открыть хостел, небольшую гостиницу или кемпинг. Шаг за шагом, долина вокруг железнодорожного вокзала начнет развиваться. Шаг за шагом, туристическая активность будет расти.

Также обязательно наступит момент, когда промышленность станет чище (а, возможно, она займет и меньшую площадь) и природа отвоюет назад свою территорию. В этот момент люди увидят потенциал пляжного туризма. И следующие поколения могут даже приезжать в Мариуполь, чтобы поправить свое здоровье. →|

playground

street
dance

sky
dive

bmx +
race

rooftop
restaurant

3d
labyrinth

bungee
jump

open air
cinema

free
climb

hotel

fair

street
dance

parcours

Сегментированный город

Мариуполь был основан в 18 веке, статус города приобрел в 1778 году. Изначально это было небольшое поселение, где река Кальмиус впадает в море. В начале 20 века Мариуполь помещается в границах нынешнего центра города. Но, начиная с 1931 года, город стал быстро развиваться в сторону индустриального центра.

Жилые кварталы были спроектированы с целью обеспечить жильем огромное количество рабочих, которые прибыли сюда работать на металлургических комбинатах добровольно или принудительно.

Каждый район функционировал как маленький город вместе с прилегающими заводами. Развитие как старого, так и новых жилых районов, создавалось согласно особенным (социалистическим) принципам планирования. Городу явно не хватает органичного развития. Наиболее спонтанное развитие наблюдается в районах низко-этажной застройки,

где малые изменения возможны на частных участках. Таким образом, основные сегменты, которые составили город, до сих пор заметны на его ландшафте. В некоторых частях, эти районы немного срослись, однако большинство из них имеют четкую проектную структуру. Река, склоны и море являются естественными границами. Эти границы не были запроектированы. В них нет никакого политического смысла, они нейтральные.

Город может развиваться внутри этих жилых кварталов. Природа может развиваться за границами этих кварталов. Таким образом, сокращение населения и растущая экологическая, социальная городская среда дополняют друг друга.

Путь к диалогу

Акупунктура 3

Насколько сложно временами говорить, настолько тяжело и слушать. Дискуссии сведены к минимуму. Путь к диалогу — это, одновременно, и дизайн-концепт, и организация.

В части дизайна — это длинный стол, который может быть размещен практически везде: как снаружи, так и внутри. Этот стол состоит из модульных элементов, которые изображают путь в пространстве. Между такими элементами размещаются места для малых платформ или подиумов. Эта конструкция может быть использована для множества культурных программ: разговоров, дискуссий, дебатов и т.д.

Соответствующей организации только предстоит появиться на свет. Возможно, существующие гуманитарные организации (как профессиональные, так и волонтерские) смогут стать частью большой истории.

Давайте посмотрим на другие города на Востоке, такие как Краматорск или Славянск. Они только что открыли новые платформы при поддержке волонтеров со всей Украины.

Долгосрочные перспективы:

- начало диалога в адаптации различных людей: беженцы, ВПЛ, местные
- лучшее понимание позиций и убеждений
- социальная и культурная организация как часть культурной инфраструктуры города.

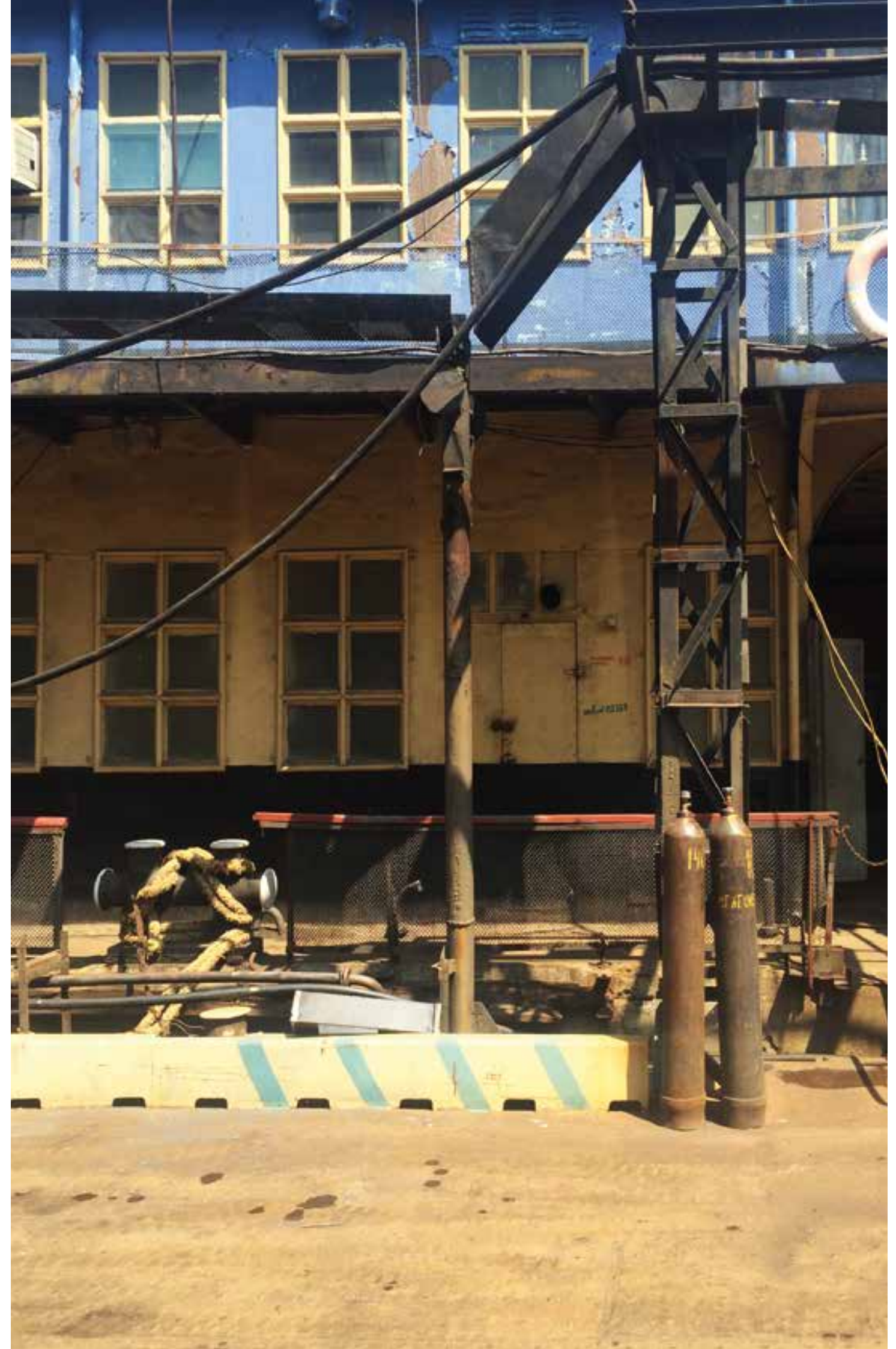
Типичная история о влиянии пропаганды на жизнь:

«Мои родители поглощены российской пропагандой, которая заняла все ТВ каналы в Донецке. Для нас это большая проблема. Они хорошо образованы, так же как и их друзья. Но они все равно верят в то, что Киев — самый бедный город на земле, как это представляет пропаганда.

В Киеве нет лекарств, магазины пустые — это то, что они мне говорят. Я, в свою очередь, отсылаю им фото Киева, рассказываю о качестве здешней жизни и возможностях. Это большой город, который функционирует на все 100%. Но они не верят тем картинкам, которые я им посылаю.

Они верят ТВ больше, чем своему родному сыну. Мы часто ругаемся на эту тему. Сейчас это закрытая тема для нас. Я больше не могу обсуждать конфликт с моими родителями...»

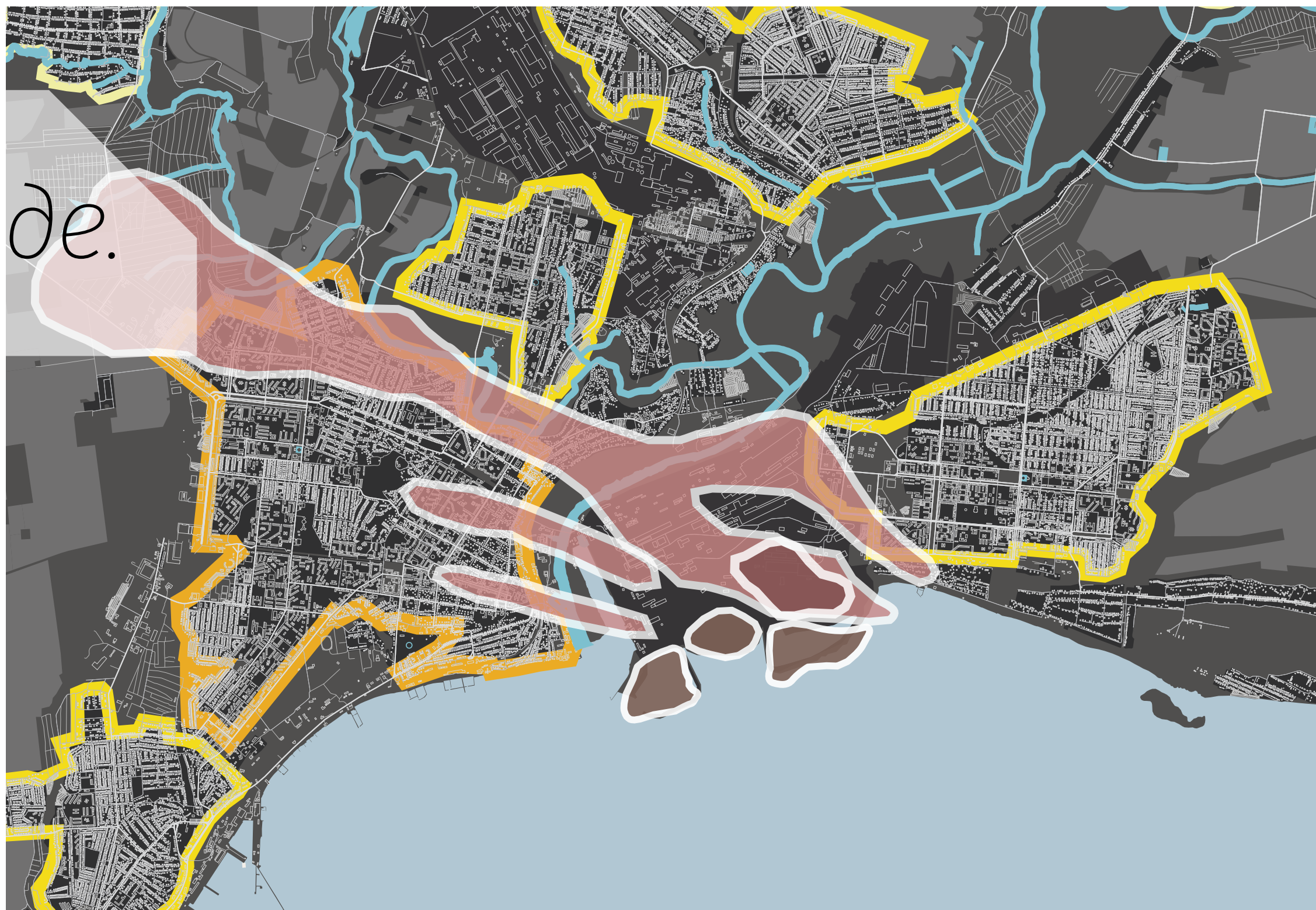
Что-то витает
в воздухе...
в земле,
в воде — везде.

Загрязнение воздуха Мариуполя постоянно находится на погранично высокой отметке и негативно влияет на здоровье людей. Пыль, азот, диоксид, формальдегид, бензопирен превышают отметки больше всего.

Исследования воды и земли не производились должным образом, но первые же исследования в одной из частей города дали различные негативные результаты.

Генеральные исследования
чистого воздуха Мариуполь — 15.01.2015

Доктор О. Бенс, НИЦГ Потсдам
и доктор Т. Фитчер, БТУ Котбус-Зентферберг

Это, наверное, самый грязный переулок, который я когда-либо видел в своей жизни. Я вижу редкую зелень на фоне железнодорожных путей и красных промышленных строений «Азовстали».

На террасе находится несколько странных типов, которые постоянно кричат друг на друга и за столами. Рядом бегают стаи бездомных животных и валяются пластиковые бутылки из-под пива.

Мальчик бежит с большим игрушечным пистолетом. Пожилой мужчина с бородой поправляет морскую фуражку. Все как будто нереальное. Внутри бара пусто. Видно кран, прилавок с жевательными резинками, мороженым и моющими средствами.

Воздух тяжелый и спертый.

колонка

«Больше всего нам необходимы новые идеи и новое сознание»

Среди всех людей, которых мы встретили в Мариуполе, Константин Батозский имеет, наверное, самые твердые политические взгляды. Как политический советник он работает в сердце проукраинской/проевропейской команды. Он больше всех заинтересован в результатах проектов ИЗОЛЯЦИИ в Мариуполе и встречался с нами неоднократно.

«Эти летние резиденции — это отличный пример для новой власти. Международные квалифицированные специалисты размышляют о нашем городе. Мы получили новые идеи и сами вдохновились. И это уже означает новое начало.»

Больше не должно быть закрытого городского планирования городской властью. И не будет больше планирования сверху-вниз. Больше пространства и уличных исследований, больше общественных слушаний, больше включения местного населения в процесс. И больше прозрачности в выборе и результатах».

Константин Батозский видит возможности для Мариуполя абсолютно везде. В индустрии, в сельском хозяйстве, власти и называет их.

«В этом городе не живут мечты. Люди не видят будущего своей собственной жизни, за исключением распития пива и просмотра телевизора, конечно.»

Жители Мариуполя росли с чувством, что им не нужно самим думать о своем будущем. И что их никто не будет спрашивать об этом. Сама система, Партия, знала лучше, что нужно людям. А люди, в свою очередь, должны просто выполнять приказы.

На западе Украины гораздо больше людей, занятых на малых и средних предприятиях. В Мариуполе, как и в остальных частях восточной Украины, все создавалось и контролировалось государством.

Сегодня же требование времени — это быть самостоятельным и сознательным. Однако, нельзя обвинять людей в том, что этот процесс не приживается легко».

интервью с Константином Батозским

Можно было бы подумать, что Константин Батозский пессимист. Но он говорит, что это не так.

«Возможно, это действительно звучит депрессивно. Но я не пессимист. Существует также группа людей с большим потенциалом. Люди, которые любят Мариуполь, которые его не покинут, у которых есть свои собственные идеи. Я думаю, что гражданское общество, например, как я вижу в некоторых волонтерских объединениях, организовано намного лучше, чем политическое. Мы можем найти новую энергию и качество именно там.»

О шансах изменить ситуацию в Мариуполе, а также к участию олигархов в этих изменениях, он относится также хорошо.

«Мариуполь обязательно будет меняться. У олигархов возникают реальные проблемы в настоящее время, потому что они в большей степени зависят от Украины, как государства, и в меньшей от России и других стран. С того момента, как в Украине началась депрессия, они видят, как их доходы сокращаются. Поэтому

они должны что-то делать. Они должны вкладывать. Они должны инвестировать. Они должны изменить политику. Они также должны работать вместе, в том числе с правительством. И я уверен, что они будут».

Коллективная травма

Акупунктура 4

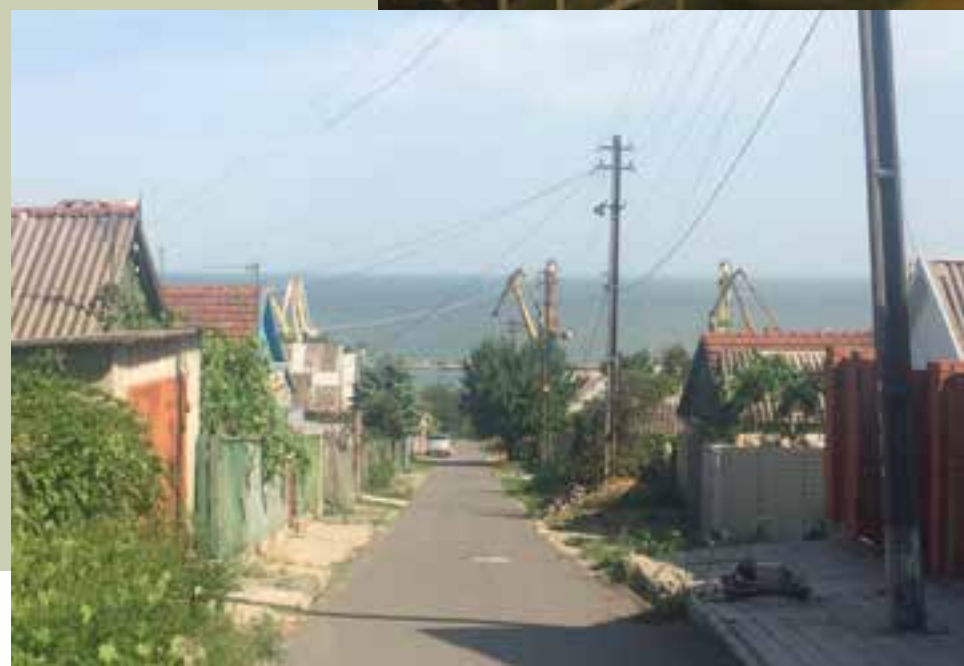

Люди нуждаются в огромной психологической поддержке. Переселенцы, военные, бывшие военные, вдовы, дети — всем им нужна помощь. Специализированная на пост-травматическом синдроме. Здесь не нужно много дизайна, достаточно организации и финансирования. Бывшие санатории могут быть открыты заново.

Это типичный проект, который может быть организован на национальном уровне и решен на уровне государственной политики в Киеве.

Долгосрочные планы:

- психологическая помощь, как один из новых видов деятельности в Мариуполе и регионе
- повторное использование некоторых заброшенных или закрытых санаториев или медицинских учреждений

Пограничная зона

Слово Украина буквально обозначает «пограничная территория», земля на границе, на окраине.

На протяжении столетий Украина была в центре всех конфликтов, а именно боевых столкновений в Восточной Европе: Польша-Литва, Россия, Габсбургская и Османская

империи. Не стоит также забывать о Второй мировой войне и временах советов.

И вещь, которую вы наверняка знаете о всех границах: у них есть тенденция к периодическому смещению. Поэтому, когда имя страны означает «граница», вы можете догадаться, что эта земля была

по обе стороны разграничения. И поэтому у каждой стороны будет своя правда по поводу всех событий.

Но знание этого никак не помогает жить с этим. Потому что зная это, ты знаешь прошлое, а что оно может сказать тебе о будущем?

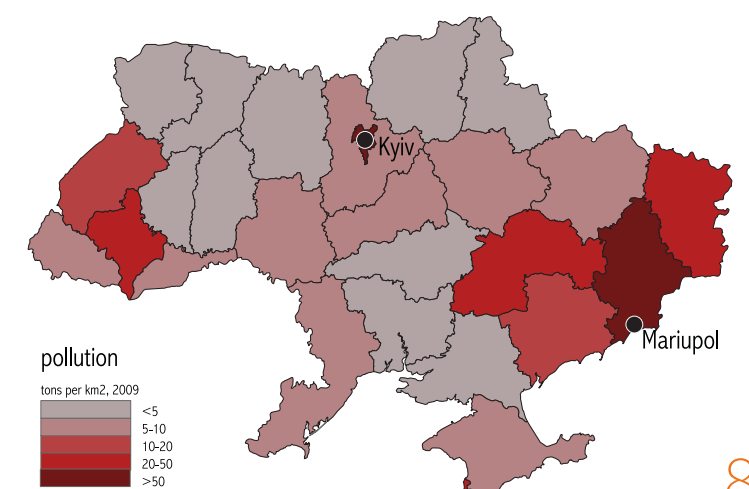
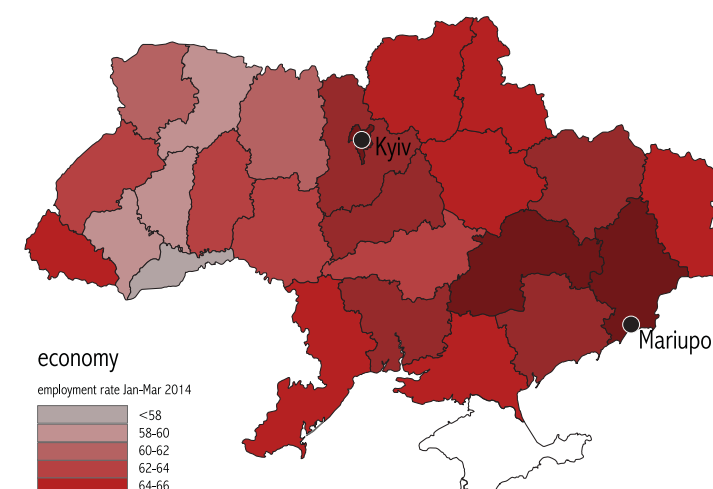
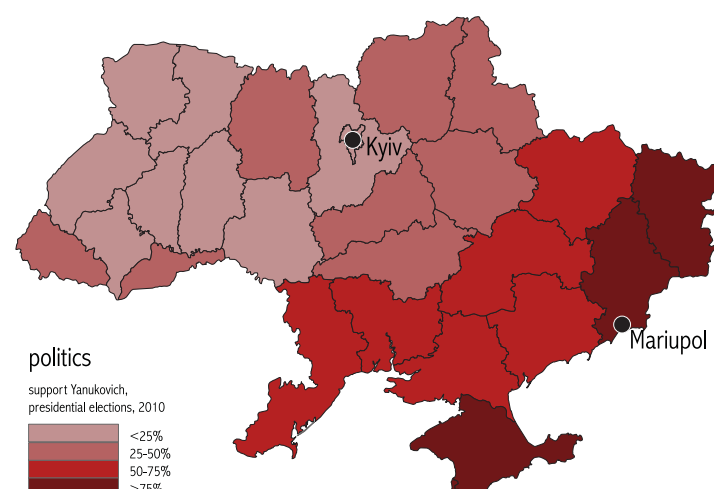
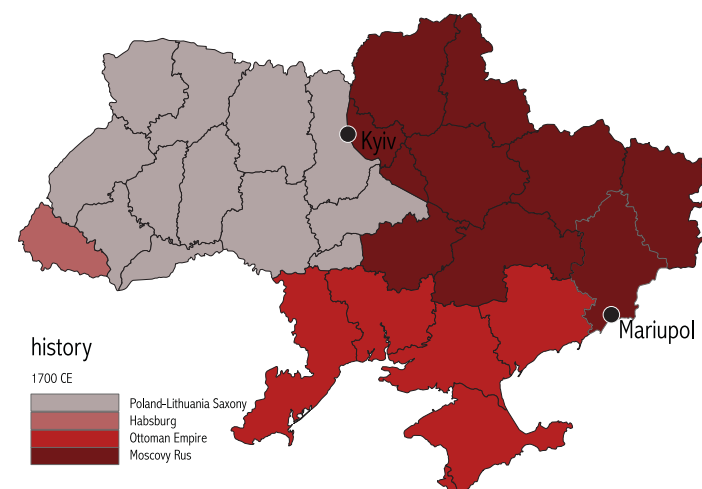
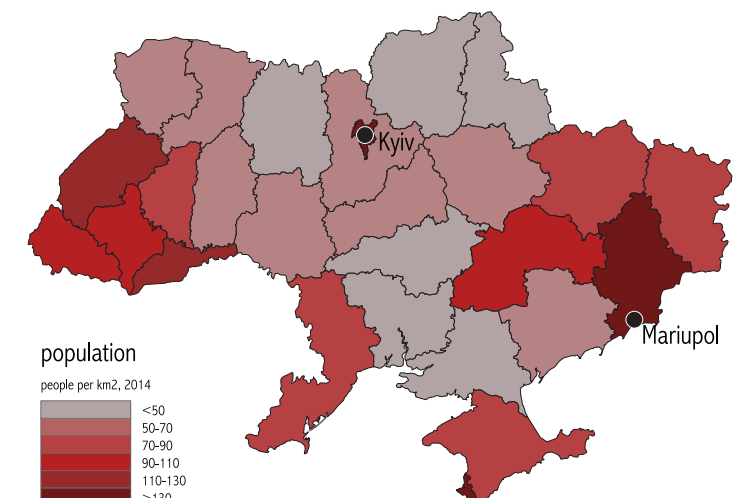
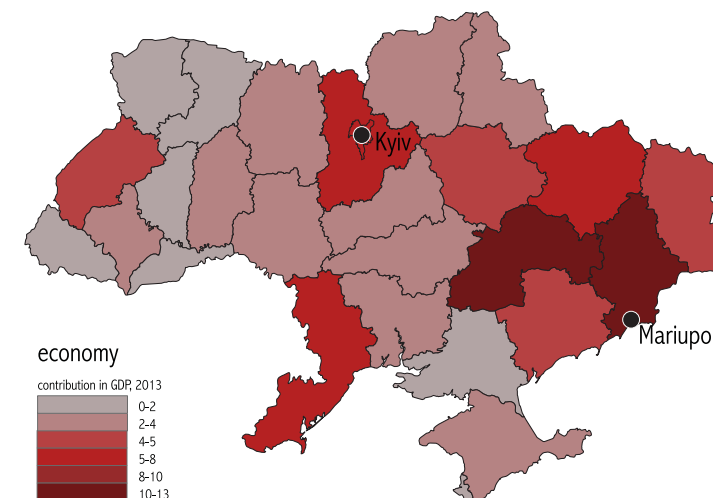
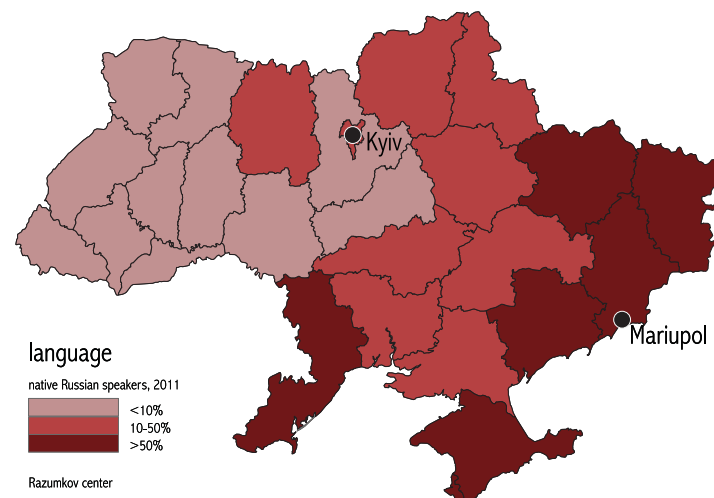
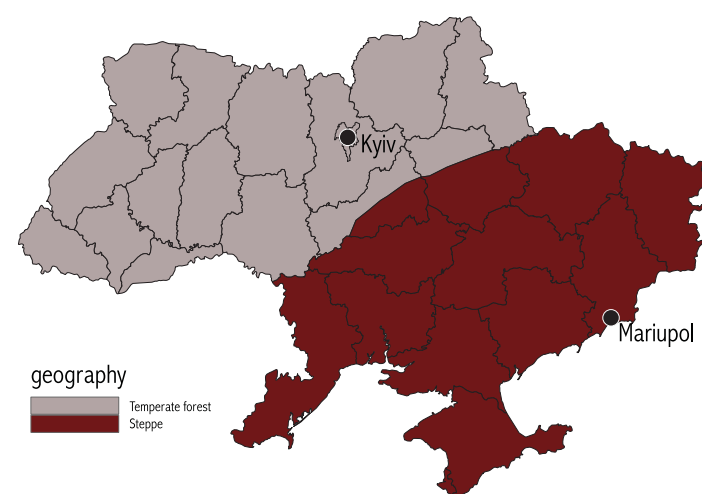
колонка: Ты должен выбрать

«Я никогда ранее не интересовался этим, но сейчас я должен выбирать между Россией и Европой».

Ни один разговор в Украине не может обходить темы политики, войны, будущего. Но что отличает каждого — это сторона, которую он выбирает для себя.

Некоторые люди точно определяют свою позицию. Другие ощущают, что должны подражать кому-то во время общения. Они стараются расставлять точки над «і», не допуская никаких нюансов.

Большинство людей, которые принимают участие в проектах ИЗОЛЯЦИИ, имеют свою четкую проукраинскую, а, значит, и проевропейскую позицию. Но некоторые люди просто отказываются выбирать, так как видят много недостатков с обеих сторон. И, конечно же, есть небольшая группа людей, которые видят перспективы с обеих сторон. Прагматизм или трусость? А, может, реализм?

Движение города

Что такое город? Здания и улицы?
Стопки кирпичей? Асфальт? Деревья?
Или люди, которые живут в нем?
И их работа? Или даже история?

С того времени, как сепаратисты захватили часть Украины, произошло массовое переселение людей. Донецк, к примеру, был настоящим студенческим городом с несколькими старыми университетами. Со времени оккупации, они попросту выехали в другие города, такие как Винница и Красноармейск. Больницы были эвакуированы: и персонал, и пациенты. Футбольная команда переехала в другой конец страны. И практически все культурные институты переехали в Киев — вынужденно или добровольно.

Когда ты живешь в одном месте на протяжении 3—6 месяцев, ты все равно гость. Ты не планируешь распаковывать все вещи, потому что ты вернешься назад. Но когда время проходит, ты начинаешь заводить новые знакомства и создавать новые связи. И это именно то, что сейчас происходит со всеми социальными и культурными организациями. И возникает логичный вопрос, вернутся ли они когда-либо, даже если война закончится через несколько месяцев.

Культурная платформа ИЗОЛЯЦИЯ была заблокирована сепаратистами так называемой «ДНР» на территории их замечательного индустриального комплекса в Донецке. Интересный факт: в начале своей деятельности в Киеве, ИЗОЛЯЦИЯ говорила, что она находится «в изгнании».

Спустя один год, они изменили свою позицию на «существование кочевников». И ИЗОЛЯЦИЯ не единственная организация, которая это пережила. Целые города стали перемещаться на десятки тысяч километров. Организации стали перемещаться. Некоторые люди вместе с ними. А вместе с этими людьми и целые города перешли в постоянное движение.

Движение людей

Украинская история полна перемещений людей. Во многих городах население изменялось очень быстро, и вместе с ним и культурные и социальные обычаи. Многие семьи были разделены: дети не росли в регионах, в которых вырастали их родители. Перемещались люди, перемещались корни.

Во время существующего конфликтного периода мы также видим много вынужденной эмиграции (беженцы), внутреннего вынужденного перемещения лиц (ВПЛ), большинство из которых с востока и частично из Крыма.

По предварительным оценкам: как минимум 1,4 миллиона ВПЛ в Украине зарегистрированы на Июль 2015 года.

Давайте просто вспомним некоторые факты:

- **1945 — 1948** **800 000** поляков были вынуждены покинуть территорию Украины
- **1947** **500 000** украинцев покинули Польшу, чтобы жить в СССР
- **1998 — 2008** **150 000** украинцев были вынуждены были переехать в Германию
- **1998 — 2008** **2,5 — 3 млн.** украинцев покинули страну в поисках работы
- **2015** **1,4 млн.** ВПЛ

«Не останавливайтесь сейчас. Продолжайте двигаться.»

Я встречал Сашу Протяга в Мариуполе несколько раз. Саша снимает фильмы, а также зарабатывает на жизнь преподаванием английского языка. Он показал мне район, в котором он живет. Недалеко от этого места была самая большая зона поражения после артобстрела 2015. Некоторые его друзья жили в домах, которые пострадали. Он пришел на помощь сразу после обстрела с едой, одеждой, всем, что было под рукой. Саша своими глазами видел последствия войны.

По чистой случайности, мы были в одном поезде и даже в одном вагоне во время нашего путешествия из Мариуполя в Киев. Во время той поездки я спросил его о влиянии боевых действий на развитие Мариуполя.

СП: Конечно, это самое основное влияние на город. Дома разрушены. Люди убиты. Одни переехали в другие города, другие — приехали в Мариуполь. Социальная структура изменилась, но жизнь в Мариуполе продолжается. И это касается не только войны.

Но будет ли хоть кто-нибудь вкладывать деньги в экономическое развитие или инфраструктуру города сейчас? Это один из наиболее нестабильных городов в мире.

СП: Я думаю, что мы только сейчас поняли, что такое конфликт. Останется ли он здесь? Как он будет здесь развиваться? Какую позицию мы займем в нем? На это уйдет некоторое время. Но в настоящее время нельзя забывать о нашем будущем и его возможностях.

Как?

СП: Я думаю, что все еще есть много возможностей. Для этого просто посмотрите на различные зоны конфликтов во всем мире. Мы накануне с друзьями обсуждали эту тему. Мы можем назвать, как минимум, десять подобных мест, в которых конфликт был масштабнее и продолжительнее, чем у нас, но в итоге имел позитивное влияние на экономику. Например, Кипр, где политические проблемы были попросту заморожены, а страна приостановлена на десятилетия, но это не помешало южной части острова получить статус финансового хаба и популярного туристического маршрута. Или Ливан. Хотя страна и не кажется процветающей и абсолютно безопасной, ее экономика и инфраструктура не выглядят заброшенными. Или Грузия, в которой прези-

Интервью с Сашей Протягом о развитии в конфликтных регионах

дент Саакашвили и его соратники смогли вытянуть страну из стагнации и коррупции, несмотря на тот факт, что четверть Грузии была оккупирована и есть все шансы, что конфликт повторится. Не говоря уже о Колумбии с огромными территориями на протяжении десятилетий подконтрольными партизанскому движению, и страна Басков, которая всегда была одним из самых развитых регионов в Испании, несмотря на постоянные атаки террористов в прошлом.

К слову, музей Гуггенхайма в Бильбао был построен в 1997, а режим постоянного прекращения огня был установлен ЭТА только в 2006. Все эти примеры — не точные модели для Мариуполя и Украины, но они помогают яснее и, я бы даже сказал, красочнее представить себе ситуацию.

Мариуполь живет в состоянии постоянной угрозы уже более года и, скорее всего, будет жить еще год или даже более, но это не должно означать коллапса для него. Возможно, Мариуполь станет новым Восточным Берлином на границе двух миров, кто знает.

Надо говорить об этом в таком русле: «Окей, ребята, мы знаем, что у нас есть куча проблем, но давайте двигаться дальше!»?

СП: Да, более или менее. Нам придется. Военная и гуманитарная стратегии очень важны. Но это не все. Поэтому я очень рад, что ИЗОЛЯЦИЯ делает этот культурный проект именно в Мариуполе. И, я надеюсь, мы будем продолжать вкладывать в этот город. Это того стоит.

От формальных к неформальным местам

Всё является конструкциями. Например, общественные места. В советские времена каждый парк, каждый сад, каждая улица была спроектирована по политическим мотивам. Символы власти. Или социалистическая теория. Или даже наименования городов и улиц. Абсолютно всё было политическим. И поэтому очень формальным (официальным).

Наверное, было бы неплохо перенести общественные места в более неформальную плоскость. Просто для того, чтобы быть. Чтобы видеть. Чтобы встречаться. Среди людей. Не среди высоких теорий и политических заявлений.

«Несконструированными» (непредназначенными) зонами являются те, которые географически определены: склоны, река, море — неформальные места.

Из → В

политического → личное

впечатлить → принять

прямоугольного → органичное

централизации → периферийность

официального → эмоциональное

для людей → с людьми

величественного размера → человеческий размер

ИТ и новые медиа

С момента начала конфликта, расстояние между Мариуполем и Киевом только увеличивается. Дорога на Донецк отрезана новыми границами.

Например, поезд на этом маршруте находится в пути 20 часов. На Москву и в Крым еще большие проблемы с транспортным соединением.

Единственным способом оставаться на связи с окружающим миром является интернет. Новые технологии могли бы сделать Киев намного ближе Мариуполю. Поэтому инвестиции должны быть вложены, равно как и произведена точечная акупунктура во время конфликта, в улучшение покрытия WiFi, ИТ и образовательные тренинги по компьютерной грамотности.

Отличные возможности развития ИТ это создание новых медиа и роста интереса к журналистике. Высокое качество покрытия WiFi по всему городу станет большим шагом для города в качестве новой айдентики.

Долгосрочные планы:

- ИТ - это чистые технологии, в которых могут потенциально работать технически ориентированные специалисты из настоящих индустрий
- ИТ образовательные курсы для широкой аудитории помогут трудоустроиться молодым специалистам и приспособиться старшему поколению Мариуполя
- новые журналисты могут показать совершенно другой Мариуполь
- новые медиа создадут новые рабочие места.

Прямые трансляции

Во время протестов на Майдане самые свежие и актуальные новости были очень важны. Интернет работал намного быстрее телевидения. Несколько веб-сайтов вели постоянную прямую

интернет-трансляцию всех событий. Два таких сайта имели огромный успех.

Также много украинцев, которые живут за границей (Европа, Россия, США), были на постоянной связи.

После завершения протестов, спрос на эти медиа продолжал расти. Частные инвестиции помогли этим сайтам стать полноценными телеканалами

Любое большое дело начинается с маленького шага

Вы живете и работаете в Харькове. Какие отношения вас связывают с Мариуполем?

«Это часть нашей семейной истории. Там работал молодой инженер из Санкт-Петербурга, которого направили на поддержку промышленного развития Мариуполя в начале 1930-х г. В это же время, моя будущая украинская бабушка стала жертвой раскулачивания кулаков, поскольку происходила из семьи зажиточных крестьян.

После ареста ее отца, она была отправлена в качестве рабочей

силы на одну из строительных площадок Мариуполя. Однажды мой дед, под командованием которого она работала, увидел ее непосильный рабский труд и решил помочь ей. Он стал инициатором фиктивного брака, потому что ее здоровье и жизнь были под угрозой. Согласно этой процедуре, она обрела свободу и, со временем, попросила моего деда стать ее настоящим мужем».

Вы оптимистично смотрите на город?

«Мариуполь — это город заключенных, инженеров и мобилизованного

пролетариата из других мест. Вся история основана на строительных площадках и заводах, чье строительство было инициировано государством согласно его собственным мотивам.

Для такого рода городов городская структура основана на производстве продукта, а не на взаимодействии между лицами и группами людей, не говоря уже о бизнес-инициативах».

«Так что нет, я не оптимист. Я за оптимизм, который не является пессимистичным».

Интервью с архитектором Олегом Дроздовым из г. Харьков

Как бы вы посоветовали жителям Мариуполя смотреть на город?

«Прежде всего, с открытым сердцем. Без ограничений. Просто смотреть и видеть. Но я надеюсь, нет, я думаю, что пришло время посмотреть на город, каков он есть в реальности.

Я вижу официальный город и его дизайн, нетронутый с советской эпохи. Но есть еще один город, который никто не проектировал. Он действительно находится там, как в Харькове и многих других городах Украины. Это настоящий город, который жив намного больше, чем официальный.

Что ж, соедините официальный город и настоящий город вместе, добавляя «забытые» территории к показному «медиа» городу. Видите какое-то развитие? Пока слишком рано говорить о каких-либо «ростках» новых качественных продвижений, так как они требуют двух взаимосвязанных процессов: снизу-вверх (зарождение гражданских инициатив) и сверху-вниз (новые методы управления городом, регионом и страной в целом).

Я вижу эти небольшие изменения в Харькове, но Мариуполь находится в самом начале этого пути».

О чем необходимо позаботиться в Мариуполе в первую очередь?

«Образование является ключевым пунктом устойчивого развития. Тем не менее, интеллектуальный потенциал города с каждым днем уменьшается. До настоящего момента Мариуполь жил за счет ресурсов, накопленных в прошлом.

Тем не менее эти ресурсы не безграничны. Настало время понять, что никакие трансформации не возможны без изменения системы образования, которое в последнее время

работает за счет количества, а не качества, несмотря на демографический спад в стране.

Очень важно понять, что образование является важнейшим элементом развития экономики страны. Пора настроить в старой игре новые опции, где образование станет главным стержнем, пока город преобразит себя в место обмена идеями, товарами и технологиями».

«Но, конечно же, любое великое дело начинается с небольших шагов: маленькие проекты, исследования и так далее. Любое продуманное вмешательство, даже небольшое, может вызывать больше изменения и сдвинуть все с мертвой точки».

Неформальная история

Мариуполь уходит своими корнями в далекое прошлое — 3000 лет до н.э. Согласно давней карте кладбища, выставленной в Историческом музее в Мариуполе, в этот период на территории современного города было поселение. Тогда, как можно видеть, оно было стратегически важным объектом с благодатной почвой и границей между востоком и западом.

По словам гида, мы знаем об этой эпохе не так много. Артефакты, найденные во время раскопок в 1931 году, когда началось строительство первого важного завода, являются экспонатами музея.

Раскопки были остановлены спустя всего 3 недели, ведь только на этот срок могли отложить строительство.

С тех пор не было проведено ни одного исследования: ни на прилегающих к заводу территориях, ни где-то в округе. Настоящая целина для археологов.

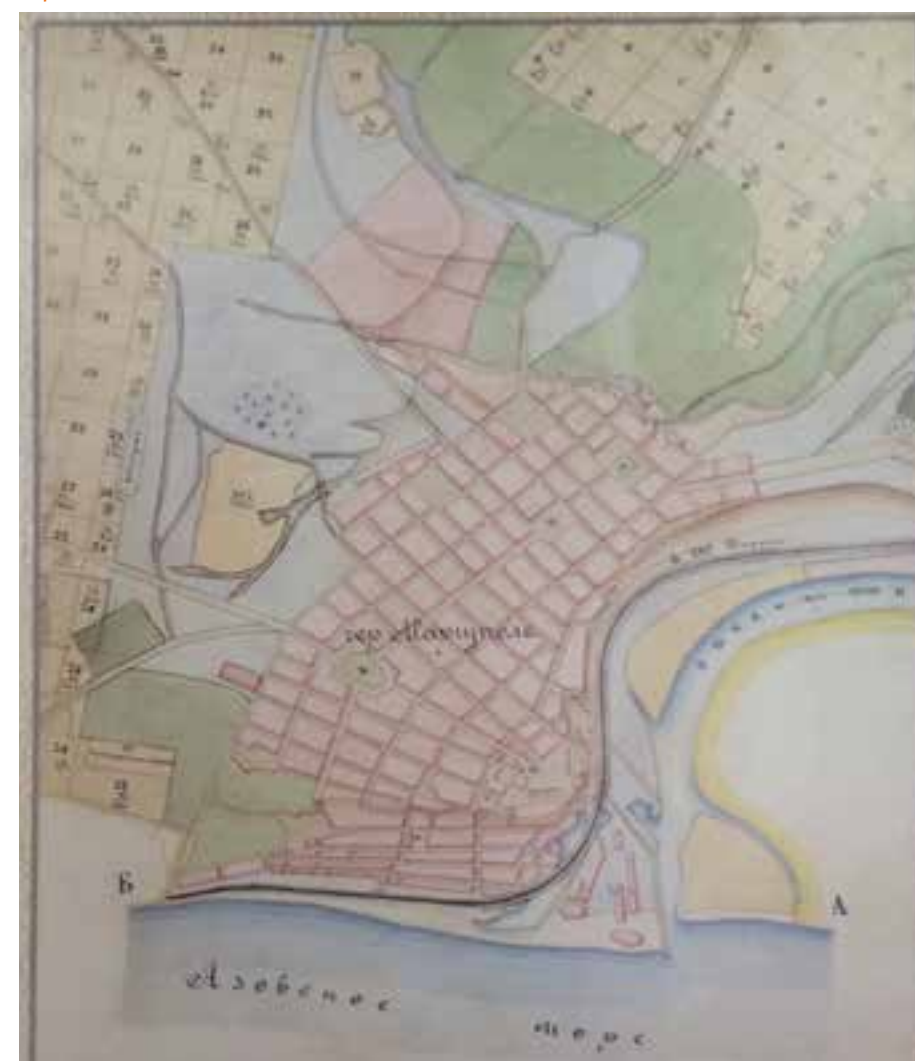
архив — 3000 д.н.э.

архив — 1904 г.

архив — 1908 г.

Женская сила

Не художницы. Не подростки, умирающие от скуки. Не социальные проектировщики, желающие творить добро.

Просто группа женщин, живущая в многоквартирном доме, создала невероятное место, которое невозможно позабыть.

Они действительно сделали мой день особенным. Каждый день у них не похож на другие.

Каждый день. С радостью, энергией, разговорами и коньяком. Шаг за шагом они изменяют этот двор из неприметного места в прекрасную живую площадку для взрослых.

Назовем это вторичным производством или перепроизводством, все равно. Самое главное, что они делают это своими руками и по собственному желанию. В группу входят только женщины от 40 до 65 лет. Не то, чтобы они никого больше не приглашали. Просто они делают. А мужчины и молодое поколение не могут найти в себе столько сил для бесплатной работы. А эти «девочки» делают. И как! Низовые инициативы по-Мариупольски.

фото: Anna Balázs

Благодарности

Лето 2015 года стало для меня летом открытий. Открытия Украины и Мариуполя и, конечно же, открытием меня самого. Я очень благодарен, что смог стать частью летних резиденций, организованных ИЗОЛЯЦИЕЙ.

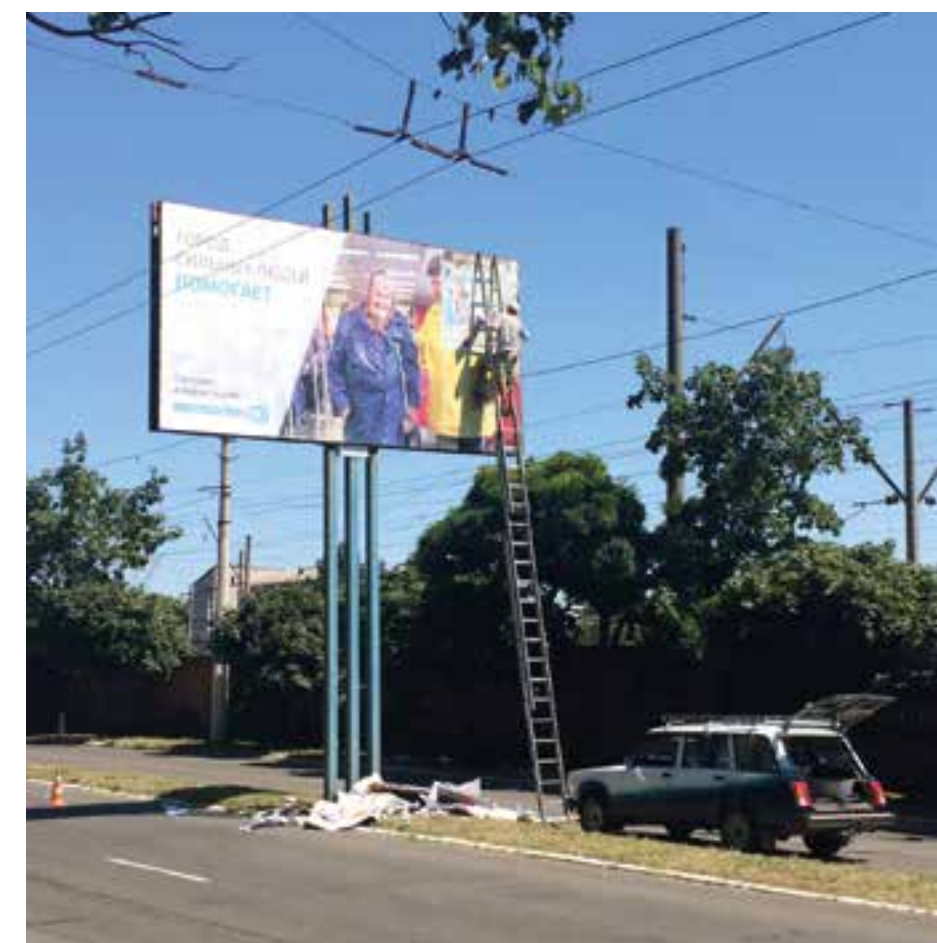
Я знал, что я отправляюсь в страну, в которой идет война. Я привык к постоянному присутствию военных. Но я точно не буду по ним скучать. Однако мне будет не хватать украинских философов, мыслителей, исследователей и художников, а также их гостеприимства и решительности.

Мариуполь нуждается в огромном терпении, чтобы превратиться в безопасный и прекрасный город с возможностями. Количество шагов, которые стоит предпринять, — огромно, и это будет путь проб и ошибок. Этот путь требует времени, мужества и постоянного диалога. И кого-то, будь то один человек или группа людей, которые будут поддерживать разработанную стратегию.

Эти летние резиденции — это только отправная точка. Только первый шаг на длинном пути изменений. Я надеюсь, что, так или иначе, я стал частью этого. Чтобы увидеть красоту Мариуполя, раскрыв его потенциал для себя и в себе.

Спасибо всем ассистентам из ИЗОЛЯЦИИ. А также всем остальным, кто помогал мне. Это было невероятно. Количество друзей в моем Facebook просто взорвалось.

Спасибо Анжелике за обратную связь и поддержку. Отдельная благодарность и крепкие объятия Сергею, Маше, Вите, Мише, Олегу, Анне и Владу — моим новым друзьям.

Передмова

Що означає, коли війна проходить всього за 10 км від твого будинку?

Що, якщо твій дім або будинок сусіда вже постраждав від обстрілу?

На що стає схожим життя, коли люди переїжджають до інших міст, аби просто бути в безпеці? Як це, бачити людей, які звикли жити на лінії розмежування або навіть на окупованих територіях?

Про що вони мріють? Як вони дивляться у майбутнє? Чого потребують найбільше?

Перевірка пошти, перевірка Facebook, перевірка даних АТО

Ніхто не пророкував війни, ніхто до неї не підготувався. Але навіть в цьому випадку ти можеш до неї звикнути. Бачити військових на вулиці увесь час. Слухати розмови про вісйкову тактику та дипломатичні перемовини. І читати про бойові дії в інернеті. Багато людей сліdkують за [liveuamap.com](#)

Тут можна завжди відшукати нову інформацію про хід військових та міжнародних подій. Що ж, кожні декілька годин ти перевіряєш пошту, Facebook і твої улюблені військові сайти.

ІЗОЛЯЦІЯ.

Платформа культурних ініціатив — фонд, який раніше був розташований у Донецьку, але через війської дії був змушений переїхати до Києва. У другому півріччі 2015 року ІЗОЛЯЦІЯ відкрила представництво у Маріуполі на березі Азовського моря.

Цього літа ІЗОЛЯЦІЯ запросила 15 архітекторів, художників та дизайнерів-урбаністів з різних країн світу, щоб познайомити їх з Маріуполем. Щоб вони подивились на місто в інший спосіб, показали перспективи та наповнили місто ідеями.

Архитектори провели у Маріуполі кілька тижнів протягом літа, щоб зрозуміти місто і визначити потреби населення. Щонайменше, маріупольці мають мріяти про мир та безпеку, адже лінія фронту надто близько. У січні під обстріл потрапили перші житлові будинки на межі міста. Були вбиті цивільні.

У липні було досить тихо в районі Маріуполя, але в серпні відбулося ще декілька битв. За хроніками АТО, неподалік Маріуполя знову загинули військові.

Що робити в Маріуполі архітектуру чи дизайнеру-урбаністу? Архитектори ж не воюють? Вони проводять дослідження, конструюють та малюють — і це, напевно, якийсь інший вид боротьби.

Архітектори не воюють, чи не так?

Цей журнал було створено дизайнером-урбаністом і архітектором Фулко Трефферсом. Ця робота представляє статті про теперішнє і мабутнє Маріуполя з його точки зору. У журналі також подані інтерв'ю з національними експертами та відомими особистостями міста.

Сподіваємось, що це буде перший журнал із серії видань про красу Маріуполя. Про зміни та можливості. Про перспективи.

Хто він?

П'ять слів про Фулко Трефферса, головного редактора цього журналу

Архітектура

величезний і різноманітний предмет. В університеті я вивчав форму, об'єм, концепцію, теорію, історію, матеріали, технологію — безліч можливих способів подивитися на архітектуру. Кілька років по тому свою основну увагу в архітектурі я сконцентрував на людях. Люди не живуть в дизайні або концепції, люди живуть у будинках. Гарна архітектурна концепція може допомогти зробити гарну архітектуру, але вона ніколи не зможе бути важливішою за людей та їхні потреби.

Я працював архітектором тільки 2 роки після закінчення університету. Після цього, в 2003 році, я перейшов в компанію міського дизайну. У 2009 я купив маленьке старе заводське приміщення в центрі Ейндховена. Для цього порожнього місця я розробив концепцію самостійно. Тільки після цього я знову став вважати себе архітектором.

Міське проектування

не тільки дуже абстрактний, але також і дійсно помітний процес. Місто оточує нас з усіх боків і всі ми використовуємо його. Це наче театр, в якому ми живемо. Але це також і комбінація інфраструктури, розваг, законів, людей, будівель, парків, динаміки, температури, географії, часу і так далі. Я люблю вивчати міста: дослідження, прогулянки, розмови з людьми, пошуки архівної інформації он-лайн і офф-лайн.

Після роботи в офісі в місті Утрехт протягом 2-х років, я заснував свою власну компанію «12N» яка опікується питаннями міського проектування та дизайну: [www.12n.nl](#)

Хто живе в місті? Що змушує місто зростати? Що змушує людей співати і танцювати? Звідки береться енергія? Хто формальні і фактичні стейкхолдери? Чого боїться місто? Це я і вивчаю кожного дня, щоб зрозуміти місто.

Дім

означає багато різних речей. Перш за все я живу в двох містах, в двох будинках вже протягом 2-х років. У мене є один будинок в Ейндховені і другий — в Амстердамі. Мій час розподіляється між роботою, друзями і розвагами. Будинок в Амстердамі я ділю з двома моїми гарними друзями. Будинок в Ейндховені також є моїм офісом, робочим простором, місцем для багатьох активностей. Наприклад, кожного тижня мій будинок стає спортивним залом. Разом з друзями і друзями друзів ми граємо в настільний теніс на декількох столах. І ми п'ємо вино і пиво.

Нідерланди — це те, що я розумію під словом «дім». Але робота за кордоном загострює відчуття моєї країни, мого будинку там. Це допомагає мені перезавантажитися і сфокусуватися знову. Мені б хотілося мати більше проєктів в інших країнах і надихатися кожні кілька тижнів протягом робочих поїздок.

Україна

абсолютно точно може стати однією з тих країн, в яких я хотів би працювати. Я зустрів кілька хороших архітекторів, дизайнерів-урбаністів і художників, з якими мені хотілося б продовжувати співпрацювати. Ця країна сповнена енергії і, переважно, позитивної енергії. Україна зіткнулася віч-на-віч з політичними, військовими і економічними проблемами. І саме тому енергія людей, які хочуть будувати цю країну, як ніколи велика.

Час і місце — тут і зараз — в соціальному, культурному та економічному напрямках. Я бачу дуже багато прекрасних ініціатив щодо розвитку міста, і хотів би стати частиною цього процесу.

Маріуполь

викрав моє серце. Місто покрите товстим шаром пилу, в буквальному сенсі, наче скриня, яку ви зберігаєте в мансарді. Ця скриня містить багато краси. Ви знаєте, що можете побачити це, як тільки відкриєте її, але замок не такий простий. Є багато проблем, які ви повинні вирішити насамперед. Проблеми економіки, екології, політики і самосвідомості.

І там війна.

лінія розмежування всього в 15 км від Маріуполя. Я ніколи не був так близько до війни. Я ніколи в житті не бачив такої великої кількості солдатів. І, навіть не дивлячись на війну, є ця скриня. Як же її захистити? Або як відкрити? Ці питання заворожують мене.

Цей проєкт показав мені, що життя триває, не зважаючи на війну. Життя йде своїм шляхом, але воно піддається змінам. Іноді ці зміни фізичні, як, наприклад, розбомблені будівлі. Але реальних змін оку не видно, вони соціальні та психологічні.

І я запитав себе: як може міський проектувальник допомогти під час війни? Адже життя постійно змінюється з плином часу. І воно повинно змінюватися.

Фулко Трефферс

Нова поліція

Маріуполь стикається з великою кількістю проблем. По-перше, конфліктна зона дуже близько. По-друге, рівень забруднення дуже високий. Далі йдуть безробіття, втрата інтелігенції, культурні відмінності, корупція, бюрократія і багато інших. Багато проблем пов'язані між собою. Як їх вирішити?

В українській міліції завжди були проблеми з якістю послуг, що надаються, корупцією, ідентифікацією і статусом. Проблем було так багато і вони так тісно були переплетені одна з одною, що вирішити їх по черзі було просто неможливо. Маленькі зміни були б невідчутні і вони б не допомогли.

Так що вони просто взяли і почали все спочатку. Радикально.

Колишній склад міліції був відсторонений від справ. І була створена нова поліція: нові поліцейські, нова уніформа, нова організація, нові зарплати, нові машини. Нова поліція зараз — це молоді, енергійні люди, серед яких 40% жінок, і всі — і чоловіки і жінки, — красиві без винятків. І, що найголовніше, вони борються з корупцією і застосовують реальні заходи у боротьбі зі злочинністю. Поліція отримала новий вигляд, новий статус і нову ідентичність.

Напевно, Маріуполю теж необхідні такі трансформації: радикальні і всеосяжні. Не тільки маленькі зміни і регулювання існуючих проблем, Маріуполь повинен зробити відразу кілька кроків і деякі з них можуть бути болючими. Маріуполь повинен створити свою ідентичність, тому що десь під шаром усіх цих проблем ховається краса, яку треба показати прямо зараз.

Скорочення міста, розростання міста

скорочення Маріуполя

Маріуполь — вимираюче промислове місто.

Населення в 1987 році становило 529 тис.чол. У 2015 р. становило приблизно 350 000 — 400 000 чол. На заводах в 2004 році було працевлаштовано 60 тис.чол, зараз — тільки 25 тис. співробітників. Немає необхідності пояснювати, як це впливає на зарплати.

Ціни на нерухомість впали: ви можете придбати непогане житло за \$ 10 000. А за межею міста — навіть за \$ 6 000 — 7 000. За оренду мебльованого житла достатньо заплатити \$ 120 — 150 доларів в місяць.

Як ставитися до цього? Місцеве населення звикло порівнювати Маріуполь з Детройтом, де 40 — 50 років тому виник соціальний колапс: в машинобудуванні настала криза, що призвело до масового безробіття. У більшій частині міста будинки просто спорожнілі, деякі здали в оренду, продати їх так і не вдалося.

І є щось схоже між цими двома містами. Як, наприклад, безліч порожніх будинків в центрі міста, виникнення соціальних конфліктів (расових або культурних) і зниження загального рівня економіки. А ще доступ до водних ресурсів: води Азовського моря (39 000 кв км) і води великого озера Ері (26 000 кв км). І невеликі низові ініціативи, які намагаються зробити громадські простори трохи більш дружелюбними.

Але Маріуполь трохи менший за Детройт. Може, варто звернути увагу на Ейндховен — місто, тісно пов'язане з компанією Philips. Так само, як Маріуполь з Метінвестом — компанією, яка володіє декількома металургійними комбінатами. Ейндховен багато в чому в своїй історії і своєму розвитку зобов'язаний компанії Philips. Philips взяла на себе зобов'язання з догляду за житлом, охороною здоров'я, літніми канікулами, культурними місяцями і спортивними заходами, як і Метінвест зробив в Маріуполі.

Респонденти під час інтерв'ю:

«Найгірше, що є в Маріуполі, — це жаллива екологія. Ми повинні закрити металургійні заводи»

«Але я працюю на заводі. І мій чоловік теж. Це наша робота, наші гроші.»

У дев'яності роки Philips покинула Ейндховен і місту довелося виживати самостійно. Сьогодні, двадцять років по тому, Ейндховен живе, як ніколи раніше, з безліччю великих і маленьких компаній, з мистецтвом і дизайном, зі спортом і охороною здоров'я та з ініціативними мешканцями.

Як Ейндховен відродив сам себе, так і Маріуполь може зробити. В даний момент це складно собі уявити. Люди в Маріуполі якимось чином застрягли в суперечках, пов'язаних з майбутнім важкої промисловості. Як уявити собі місто без заводів? Без Метінвесту?

Ці події наближаються. Кількість продукції скорочується, а виробництво старіє день за днем. І, навіть не дивлячись на невисокі заробітні плати в Україні, китайські заводи вже складають величезну конкуренцію.

І зростаючий Маріуполь

Зниження рівня забруднень може бути болючим для і так вмираючої економіки, але це необхідно зробити для того, щоб допомогти місту зростати. Тут важливе не зростання економіки або населення, важливим є зростання рівня здоров'я, добробуту, екології та природи.

Зростання у всіх цих напрямках буде без зволікання відображатися на рівні життя маріупольців. І це допоможе створити умови для зростання в економіці, екології, охороні здоров'я або туризмі.

Костянтин Батозський:

«Наприклад, найбільше машинобудівне підприємство Азовмаш було зупинено рік тому. Більше десяти тисяч співробітників залишилися без роботи. Вони не були звільнені, проте вони не отримують зарплат. Завод просто зупинився. Працівники не хочуть звільнятися за власним бажанням і отримувати маленькі соціальні виплати. Вони вірять, що бути частиною заводу набагато краще, навіть якщо тобі більше не платять зарплату»

Нова економіка в Маріуполі не повинна залежати тільки від економіки регіону, що робить її дуже вразливою. Існування інших різноманітних індустрій необхідне для міста, яке намагається вижити. Світ продовжує змінюватися, тому через кілька десятиліть одна індустрія може піти на спад, а інші будуть тримати місто на плаву. Сплине трохи часу, і ситуація знову може змінитися.

Старі аргументи ставили питання: «Чи буде це корисно для важкої промисловості?». Нові аргументи повинні звучати так: «Як це вплине на життя міста?»

Респондент на інтерв'ю:

«Заводи — це основна причина існування цього міста взагалі. Зараз, коли справи на заводах йдуть гірше і гірше, як це відіб'ється на житті міста?»

Більше немає виправдань: заводи повинні зробити величезний стрибок у використанні очисних технологій. Не може бути більше скидів усіх відходів у повітря, воду або землю.

Ми не повинні боятися подивитися в очі існуючим заводам і побачити їхній вплив на розвиток потенційних індустрій. Скорочення може виявитися істотним.

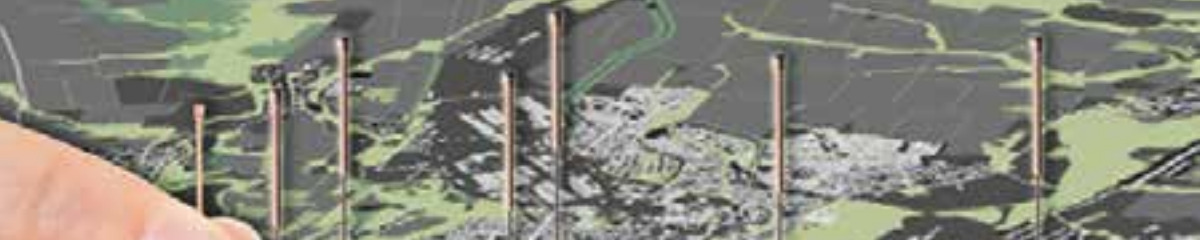
Це не привід закрити всі заводи, це крок до реальних змін. Зміни в управлінні викидами, в системі фільтрації, в безпеці, в нових і екологічних технологіях та механізми.

Що ж, старі доводи були: «Чи буде це корисно для важкої промисловості?».

Нові докази повинні звучати так: «Чи буде це корисно для диверсифікації економіки?»

Олег Дроздов, архітектор, народжений в Маріуполі:

«Вся історія ґрунтується на будівельних майданчиках і заводах. Для такого типу міст уся внутрішня структура базується на виробничому процесі, а не на взаємодії між індивідами і групами осіб».

Міська акупунктура

Найбільш амбітна мета — це невеликі втручання, які будуть покращувати якість життя людей в період конфлікту, а також стануть основою для розвитку міста, коли конфлікт припиниться.

Інтерв'ю з Фулко Трефферсом

Можете пояснити, що таке міска акупунтура?

«Коли ви вставляєте тоненьку голку в потрібну точку дотичну з нервом на люд-ському тілі, велика частина організму відразу відчуває полегшення і зцілення. У двох словах, це і є акупунктура.

Ви можете також використовувати цю техніку в місті. Коли ви робите невеликі втручання в місто, ви можете впливати на велику площу. Необхідно тільки знайти потрібну точку і потрібний нерв».

Можете навести приклад?

«Одного разу я зробив дві невеликі інтервенції в периферійних районах Нідерландів.

Перша відбулась в громадському місці в найнесприятливішому районі, яке також було головними воротами регіону. Ніхто не любив цього місця раніше: воно було брудним, темним і страшним, а жінки обходили його стороною ввечері. З того моменту, як це громадське місце було перебудовано, його полюбили і воно стало найпопулярнішою локацією в цій місцевості

Моя друга інтервенція відбулась на території невеликого скверу з паркуванням, під'їзними шляхами, дитячим майданчиком і декількома деревами. Там було все — і все це було брудко. Я прибрав одну невелику частину під'їзної дороги і дитячий майданчик став майже в два рази більшим і зеленішим. Ще одним досягненням стало те, що й водії почали знижувати швидкість, проїжджаючи поруч. Місцина стала дуже красивою і на багато більш безпечною».

Чи працює це так само добре в масштабах міста?

«Ну ... можливо, вам просто знадобиться більше голок. Але так, я вважаю, що ви можете змінити все місто, здійснюючи невеликі втручання в потрібних місцях і в потрібний час».

Час?

«Так, я вважаю що час — це дуже важливий параметр в міській акупунктурі. Існує два шляхи оцінки результатів проведеної роботи. Перший: подивитися на ефект, який отримали безпосередньо на місці впливу і навколо. Другий: подиви-тися на зміни в перспективі. Деякі результати будуть помітні тільки через роки».

Враховуючи вищезазначене, що ви порадите для Маріуполя?

«Головна стратегія для міського плануван-ня під час конфлікту — це як раз неве-личкі втручання з великим ефектом. Наразі недоцільно думати про глобальні інфраструктурні чи архітектурні зміни. Потрібні величезні інвестиції, кром того, існує значний ризик не закінчити будівни-цтво чи не здати будинок в експлуатацію, а ризик не закінчити будівництво. Вставка невеличких голок в міське тіло — це значно дешевше і буде мати результат вже зараз, і, сподіваюсь, в майбутньому також. Головна мета: здійснювати невеликі втру-чання, які підвищуватимуть якість життя безпосередньо під час конфлікту і створють основу для майбутньої статегії».

І на що будуть схожі ці голки?

«Вони набувають різних форм та напрямків. Одна голка може бути представлена через мистецтво в публічних місцях, інша — через цикл лекцій або реконструкцію зруйнованих будівель».

Я розмовляв з багатьма людьми в Маріуполі і чув мрії про далеке майбутнє. Але я також чув і коментарі щодо теперішньої ситуації в місті. І я думаю, що, зробивши кілька невеликих втручань і запровадивши програми, які будуть жити своїм життям вже зараз, ми зможемо допомогти місту зробити стрибок в майбутнє. Наприклад, зараз в Маріуполі дуже багато біженців. Як і колишні та діючі військові, вони мають багато душевних травм. Якщо ви почнете працювати з професійною командою психологів, це допоможе налагоди-ти життя багатьом людям. Але якщо розглядати цю роботу в перспективі, Маріуполь міг би стати великим центром з надання психологічної під-тримки. Місто з такими умовами могло би створити навіть санаторії психологічної адаптації».

А де, на ваш погляд, в Маріуполі найкраще проводити втручання?

Спочатку я думав, що такі втручання повинні бути зосереджені на центральному проспекті міста, такому як проспект Миру (колишній проспект Леніна). Чім краще я пізнавав місто, тим більше розумів, що люди використовують і інші місця за своїми інтересами і в різних цілях.

Я думаю, що найцікавіші місця для відвідування — це берегова лінія і зелена територія вздовж річки. Набережна взагалі має величезний потенціал. Це вже неформальний, розтягнутий на кілька кілометрів, центр міста. А розвиток зелених зон вздовж річок може призвести до створення прекрасних місць для відпочинку в географічному центрі міста недалеко від усіх житлових районів.

Уздовж берега і недалеко від річок немає ніяких формальних політичних ознак у архітектурі, таких як пам'ятники В.І.Леніну. Цю якість території можна порівняти з якістю життя. Я вважаю, що це найкращі місця для втручань зараз.

Символічне насильство

Бріджит Піквард, професор університету Оксфорд Брукс, працювала в декількох зонах конфлікту таких як Колумбія та в палестинсь-кому місті Хербон. Лектор напрямку «символічне насильство».

«Символічне насильство визначається як м'яка невідчутна форма насильства, яка здійснюється в основному через символічні канали в процесі комунікації та під час освіти». (Пер Бурдье)

Акти символічного насильства виправдовують існування несправедливості, маргіналізації, виключення, домінування і дискримінації в рамках процесу нормалізації.

Її дослідження доводять, що існує можливість зменшення впливу символічного насильства. Дев'ять головних складових цього процесу: утво-рення, прихильність до дому, активізм, наявність джерел коштів для існування, навколишнє середовище, згуртованість суспільства, єднання, мистецтво і комунікації, а також моменти виключення..

Читайте докладніше тут: https://en.wikipedia.org/wiki/Pierre_Bourdieu

акупунктура 1

Місця тиші

Ви чуєте звуки війни кожен день протягом тижнів і місяців. Ви починаєте відчувати їх шкірою. Люди потребують місць, де не буде чутно нічого, крім тиші. Щоб відчути світ. Щоб відвикнути. Щоб відпочити.

Простори неподалік від річки — ідеальне місце для того, щоб трохи відволіктися. Усі спальні райони знаходяться близько і цей простір досить великий, щоб побути на самоті.

Тут, а також в районі моря, дві або навіть три зруйнованих будівлі можуть бути відремонтовані в якості місць справжнього спокою.

Тільки уявіть собі ресторан, в якому нічого не чути, де ніхто не розмовляє, де немає музики, немає ніяких сторонніх звуків. Тільки тиша і сервіс.

Довгострокова перспектива:

— Реконструкція зруйнованих будівель
— Розвиток інфраструктури в природних просторах біля річки

Стійке місто

Майбутнє майбутнього

Мы живем сейчас. Здесь. Сегодня. Но мы также можем наблюдать как сегодняшнее близится к концу. И «сегодня» превращается во «вчера». И оно же переходит в «завтра». Следующий месяц, следующий год.

Это не просто, но как мы можем сделать завтрашний день лучше сегодняшнего?

Урбанистическая стратегия для Мариуполя, раз-работанная голландской компанией 12N, эта стра-тегия создания будущего будущего, в котором нет понятия футуризма, а есть понятие управлеа-мости будущим.

Следуя теории «От колыбели до колыбели», 12N создала управляемый путь развития для Мариуполя.

стійкий Маріуполь

... Має економіку, яка заснована на різноманітності бізнесу.

... І тому не залежить ні від якої промисловості, приваблива для різних груп, соціально орієнтова-на на молодь, без монополії території і бюджету.

Ймовірний бізнес майбутнього Маріуполя:

— **Чисті технології**
ІТ, цивільне будівництво, чисте виробництво

— **Туризм**
першовідкривачі екотуризму, пляжний туризм

— **Торгівля**
місцеві товари сільського господарства і сталь

— **Освіта**
в рамках цих понять

стійкий Маріуполь

... Має промисловість і спосіб життя, які не забруднюють повітря, воду і землю.

... І тому збільшує біологічне різноманіття, знімає проблеми зі здоров'ям і хворобами і змінює айдентику міста.

стійкий Маріуполь

... Має залучене і активне громадянське суспільство.

... Спільна робота з місцевою владою призведе до створення діалогу і створить основу для майбутніх ініціатив

стійкий Маріуполь

... Пов'язаний зі специфікою культури регіону, його історією і нескінченними джерелами розвитку

... І тому базується на соціальних і економічних особливостях регіону, об'єднуючи сушу і воду, схід і захід.

Вікіпедія:

Концепція «Від колиски до колиски» (також «C2C» або регенеруюча теорія) являє собою біоміметичний (безвідходний) підхід до проєк-тування продуктів і систем. Іншими словами, данна система пропонує промисловій сфері перейти на безвідходну діяльність, в рамках якої здійснювалося б не тільки максимально ефективно використання природних ресурсів і вже вироблених речовин, але і підтримува-лась безперервність їх циклу. Тако система допомагає захищати і збагачувати природне середовище, зменшуючи екологічну шкоду.

Сенс концепції виражений в самій назві, яка утворена в результаті гри слів. В англій-ській мові є сталий вираз «cradle-to-grave» (Від колиски до могили), що оживається для характеристики процесу, що розви-вається лінійним шляхом. Від колиски до колиски символізує циклічність процесу. Цикл товару, наприклад, можна забезпечити переробкою його складових, коли товар під-дається утилізації. Коліскою ж метафорич-но називається природа, в якій принципово не буває відходів.

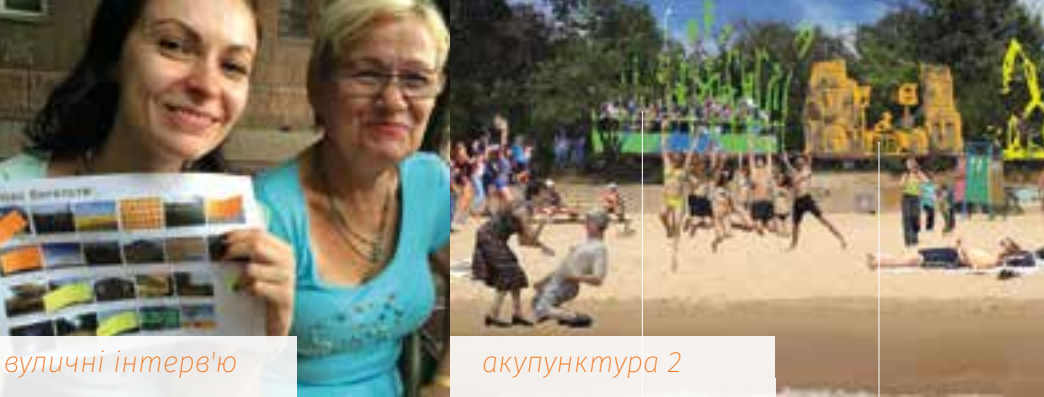
Нові перспективи

Короткострокова міська акупунктура (протягом конфлікту)

Довгострокова перспектива (після завершення конфлікту)

Перспектива майбутнього сталого розвитку Маріуполя. Різноманітність економічної інфраструктури. Чисті і нові технології. Використання географічних особливостей: морське узбережжя (пляж, порт), земля (сільське господарство) і річка (природа).

Наведений приклад розвитку Маріуполя заснова-ний на двох принципах. Перш за все, він базується на існуючій географічний, історичний, соціальний та культурній структурі міста. По-друге, він засно-ваний на концепції міської акупунктури під час конфлікту. Це початок нової економіки, соціальної та культурної інфраструктури.

вуличні інтерв'ю

Атлас багатств

Протягом другого візиту до Маріуполя, Фулко Трефферс провів 51 інтерв'ю з різними людьми, які зустрічалися йому на вулиці. Учасники інтерв'ю відповідали на питання, що вони люблять в Маріу-полі найбільше і найменше.

Перш за все, більшість людей дійсно хотіли взяти участь в інтерв'ю, щоб допомогти в дослідженні. Тільки 18 респондентів відповіли, що не готові продовжити розмову, посилаючись на зайнятість іншими справами або відсутність бажання.. Співвідношення відповідей становило 51/69 = 74%. Деякі з опитуваних стверджували, що дуже раді, що у них поцікавилися їхньою думкою.

Людям були надані листи паперу з 22 різними локаціями і їх назвами в місті. Ці листи були названі атласами багатств і містили багато пам'яток Маріуполя.

Пройти анкетування було просто: кожен отримував три червоних і три зелених стікера. Червоні позначали найбільш негативні місця в місті: що необхідно прибрати в Маріуполі протягом 5 років. Зелені — визначали найбільш позитивні локації: що необхідно зберегти і розвинути в майбутньому.

З приводу негативних аспектів, думки у респон-дентів в більшості збіглися: забруднення було в топі (вибір 88% опитаних), практично поруч — занедбані зруйновані будівлі (66%). Ці два пункти були найголовнішими. Люди вважали за краще відремонтувати старі будівлі, ніж будувати абсо-лютно нові.

Нижчі позиції посіли такі категорії: занедбані будівлі (31%), малоповерхові будівлі (31%) і жит-лові будинки. Решта аспектів не були відзначені як дуже важливі, набравши трохи більше 6 голосів.

після вивчення негативних аспектов, стає зрозуміло, що люди хотіли б змінити. Позитивні аспекти були набагато різноманітнішими. Це пояс-нюється не стільки бажанням не погодитися з іншими, скільки їх великою кількістю.

Негативна діаграма: забруднення, зруйновані будівлі, занедбані будівлі, малоповерхові будівлі, житлові будинки.

Море (44%) стало переможцем, нижче розташувались культура (28%), освіта (28%) і природа/зелень (25%). Нижчі позиції посіли відповіді, що базувалися на економічних та культурних аспектах.

Позитивна діаграма: море, культура, зелень + природа, сільське господарство, пам'ятники, мовне розмаїття, історія, СРЗ / порт, машини, рек-реаційні зони, відкриті простори (парки, сквери)

Досвід, цивільне будівництво та інженери посіли найнижчі позиції (0 — 5%). Ці поняття люди не змо-гли віднести до чогось позитивного в майбутньому, крім важкої промисловості (9%) і судноремонту (13%), які опинилися в переліку на трохи вищих місцях.

Деякі люди дуже емоційно обговорювали кожну позицію щодо міста і його майбутнього. Інші ж просто відповідали на питання, які перед ними були. Це не варто брати до уваги в якості додаткового параметра, що характеризує дослід-ження. Найважливіше, що всі відповіді залишили приємне враження від вибору людей.

акупунктура 2

Мікс людей

мікс веселоців

Військові. Біженці. Вдови. Зруйновані сім'ї. Загу-блені друзі. Не так легко жити в цьому довго. Саме тому важливо час від часу видихати. Розслабляти-ся. Веселитися.

Але не випиваючи пляшку пива у дворі, а відвіду-ючи музичний фестиваль зі спеціальною програ-мою. У дослідженнях, присвячених символічному насильству, така ситуація називається «моментом виключення».

Уявіть цей щорічний фестиваль. Фестиваль кра-щих діджеїв країни і зарубіжжя. Ми будемо вико-ристовувати залізничну колію уздовж узбережжя для запуску незвичайного поїзда з музикою, танцями і мистецтвом. Вагони будуть їздити туди і назад. Ви зможете проїхатися з улюбленим дід-жем або просто дочекатися наступного.

Фестиваль мандруючих вагонів символізує переїз-ди, які часто відбуваються в житті людей. Коли люди переїжджають, вони беруть з собою свій досвід, свою спадщину, свою культуру. Елементи регіональної культури відображають етапи переїз-ду: сталеві крани, зв'язки макулатури, соняшники, квіти в бабусиних горщиках — все це розміщується на вагонах.

Це буде день гордості за Маріуполь. У цей день ми будемо відзначати початок змін цього регіону. А поки можна викупатися в морі, щоб нічого не пропустити.

Довгострокові перспективи:

— Запустити діалог про адаптацію людей (біженці, ВПО, місцеві)

— Щеплення культурної та музичної традиції

— Позначення зони неформального міського життя

«Ми повинні зробити все можливе, щоб утримати молодь тут, в цьому місті. Ми повинні дати їм можливість займатися спортом, саморозвитком і забезпечити їм місця для відпочинку».

«Я працюю на металургійному комбінаті. Вони дуже важливі».

«Море таке красиве, але також дуже брудне...».

«Покинуті і зруйновані будівлі показують мені як погано йдуть справи зараз і де за днем».

Рурський регіон

Жителі Маріуполя відчують такі ж негативні емоції від старіючої і токсичної індустрії, які ми спостерігали раніше в багатьох європейських містах, наприклад, в Рурському регіоні Німеччини. Ця територія, що включає 11 індустріальних міст із понад 5-мільйонним населенням, вважалася однією з найбільш забруднених територій. Багато шахт були закрито так само, як і значна кількість заводів і фабрик.

З часом було вироблено нову стратегію розвитку цього регіону, завдяки якій туди знову прийшли інвестиції. Невдовзі регіон перетворився на найбільший центр дозвілля культурних ініціатив, фестивалів, музеїв, парків і вуличного спорту. Ніколи не думали про те, щоб пірнути в занедбане газосховище, наповнене водою? Хочете видертися нагору остиглими градірнями? Хочете проїхатися на велосипеді навколо фабричних будівель XIX століття?

Відвідайте <http://www.ruhr-tourismus.de/en> і надихніться.

Туризм для першовідкривачів

Респондент на інтерв'ю:

«Я не розумію, чому ми не розвиваємо туризм більш наполегливо»

У Маріуполі є все: довга смужка піщаного пляжу, море з мушлями, порт. Природа і сілське життя навколо міста. А також багата історія.

Але це все приховано від очей. Приховано війною і покрито пилом. Може навіть покрито соромом або низькою самооцінкою.

Уявіть собі таке ...

Ні, поки не уявляйте. Для початку необхідно створити план з очищення міста від пилу і бруду. Це необхідно не тільки жителям міста, а й для того, щоб залучити в нього інвесторів, підприємців і туристів-першовідкривачів.

Але не чекайте чистого повітря. Уявіть собі! Рпатом місто наповнюється туристами. Тільки уявіть скільки їм належить зробити відкриттів. Давайте їх назвемо. Давайте їх перерахуємо.

Маріуполь для першовідкривачів.

Для туристів-першовідкривачів важливі, як індустріальні так і природні зони.

Ви можете зробити банджо-стрибок з високої труби або покататися на велосипеді прибережним бездоріжжям. Покличте всіх першовідкривачів з собою і просто почніть. У вас можуть вийти найкращі прогулянки в житті. На YouTube з'явиться велика кількість вірусного відео, яке приверне сюди молодь. Фотографів, яких не приваблюють ведмеді або леви, привернуть великі занедбані індустріальні зони, де вони неодмінно захочуть зафіксувати перший промінь сонця, що відбивається на сталі.

Нарешті, нові археологічні експедиції можуть бути розгорнуті для того, щоб вивчати артефакти п'яти тисяч років історії. Пізніше вони можуть бути виставлені і привернуть увагу жителів усіх країн навколо Азовського і Чорного морів.

У підсумку, щороку кілька людей будуть пробувати відкрити хостел, невеликий готель або кемпінг. Крок за кроком, долина навколо залізничного вокзалу почне розвиватися. Крок за кроком, туристична активність зростатиме.

Також обов'язково настане момент, коли промисловість стане чистіше (а, можливо, вона займе і меншу площу) і природа відвоює назад свою територію. У цей момент люди побачать потенціал пляжного туризму. І наступні покоління зможуть навіть приїжджати до Маріуполя, щоб підлікувати своє здоров'я.

Сегментоване місто

Маріуполь був заснований в 18 столітті, статус міста отримав в 1778 році. Спочатку це було невелике поселення, де річка Кальміус впадала в море. На початку 20 століття Маріуполь вміщається у межі нинішнього центру міста. Але, починаючи з 1931 року, місто стало швидко розвиватися в бік індустріального центру. Житлові квартали були спроектовані з метою забезпечити житлом величезну кількість робочих, які прибули сюди працювати на металургійних комбінатах добровільно або примусово. Кожен район функціонував як маленьке місто разом з прилеглими заводами. Розвиток як старого, так і нових житлових районів, створювався згідно особливих (соціалістичних) принципів планування. Місту суттєво не вистачає органічного розвитку. Найбільш спонтанний розвиток спостерігається в районах низько-поверхової забудови, де малі зміни можливі на приватних ділянках. Таким чином, основні сегменти, які склали місто колись, досі помітні на його ландшафті. У деяких частинах, ці райони трохи зрослися, проте більшість з них мають чітку проектну структуру. Річка, схили і море є природними межами. Ці кордони не були запроектовані. У них немає ніякого політичного сенсу, вони нейтральні.

Місто може розвиватися всередині цих житлових кварталів. Природа може розвиватися за межами цих кварталів. Таким чином, скорочення населення і зростаюче екологічне, соціальне міське середовище доповнюють один одного.

Шлях до діалогу

Наскільки складно часом говорити, настільки важко і слухати. Дискусії зведені до мінімуму. Шлях до діалогу — це, одночасно, і дизайн-концепт, і організація. У частині дизайну — це довгий стіл, який може бути розміщений практично скрізь: як зовні, так і всередині. Цей стіл складається з модульних елементів, які зображують шлях в просторі. Між такими елементами розміщуються місця для малих платформ або подіумів. Ця конструкція може бути використана для безлічі культурних програм: розмов, дискусій, дебатів тощо. Відповідній організації тільки належить з'явитися на світ. Можливо, існуючі гуманітарні організації (як професійні, так і волонтерські) зможуть стати частиною великої історії. Давайте подивимося на інші міста на Сході, такі як Краматорськ або Слов'янськ. Вони тільки що відкрили нові платформи за підтримки волонтерів з усієї України.

Довгострокові перспективи:

- Початок діалогу в адаптації різних людей: біженці, ВПЛ, місцеві
- Краще розуміння позицій і переконань
- Соціальна та культурна організація як частина культурної інфраструктури міста

акупунктура 3

Типова історія про вплив пропаганди на життя:

«Мої батьки поглинені російською пропагандою, яка зайняла всі ТВ канали в Донецьку. Для нас це велика проблема. Вони добре освічені, так само як і їхні друзі. Але вони все одно вірять в те, що Київ — найбільніше місто на землі, як це представляє пропаганда.

У Києві немає ліків, магазини порожні — це те, що вони мені кажуть. Я, в свою чергу, відсилаю їм фото Києва, розповідаю про якість тутешнього життя і можливості. Це велике місто, яке функціонує на всі 100%. Але вони не вірять тим картинкам, які я їм посилаю. Вони вірять ТБ більше, ніж своєму рідному синові. Ми часто сваримося з цього приводу.

Зараз це закрыта тема для нас. Я більше не можу обговорювати конфлікт з моїми батьками...»

Щось літає в повітрі... в землі, у воді — всюди

Забруднення повітря Маріуполя постійно знаходиться на гранично високій позначці і негативно впливає на здоров'я людей. Пил, азот, діоксид, формальдегід, бензопірен перевищують позначки найбільше.

Дослідження води і землі не відбувалися належним чином, але перші ж дослідження в одній з частин міста дали різні негативні результати.

Генеральні дослідження чистого повітря Маріуполь — 15.01.2015

Доктор О. Бенс, НіЦГ Потсдам і доктор Т. Фітчер, БТУ Котбус-Зентферберг

колонка

Це, напевно, найбрудніший провулок, який я коли-небудь бачив у своєму житті. Я бачу рідку зелень на тлі залізничних колій і червоних промислових будівель «Азовсталі». На терасі знаходиться кілька дивних типів, які постійно кричать один на одного і за столами. Поруч бігає зграя бездомних тварин і валяються пластикові пляшки з-під пива.

Хлопчик бігає з великим іграшковим пістолетом. Літній чоловік з бородою поправляє морський кашкет. Все нібито нереальне.

Усередині бару порожньо. Видно кран, прилавок з жувальними гумками, морозивом та миючими засобами.

Повітря важке і сперте.

інтерв'ю з Костянтином Батозьським

Найбільше нам необхідні нові ідеї і нова свідомість

Серед усіх людей, яких ми зустріли в Маріуполі, Костянтин Батозький має, напевно, найсильніші політичні погляди. Як політичний радник він працює в серці проукраїнської/проєвропейської команди. Він більше за всіх зацікавлений в результатах проєктів ІЗОЛЯЦІЇ в Маріуполі і зустрічався з нами неодноразово.

«Ці літні резиденції — це чудовий приклад для нової влади. Міжнародні кваліфіковані фахівці розмірковують про наше місто. Ми отримали нові ідеї і самі надихнулися. І це вже означає новий початок. Більше не повинно бути закритого міського планування міською владою. І не буде більше планування зверху-вниз. Більше простору і вуличних досліджень, більше громадських слухань, більше включення місцевого населення в процес. І більше прозорості у виборі та результатах».

Костянтин Батозьський бачить можливості для Маріуполя на кожному кроці. В індустрії, в сільському господарстві, у владі — і називає їх.

«У цьому місті не живуть мрії. Люди не бачать майбутнього свого власного життя, за винятком розпивання пива і перегляду телевізора, звичайно.

Жителі Маріуполя росли з почуттям, що їм не потрібно самим думати про своє майбутнє. І що їх ніхто не буде питати про це. Сама система, Партія, знала краще, що потрібно людям. А люди, в свою чергу, повинні були просто виконувати накази.

На заході України набагато більше людей, зайнятих на малих і середніх підприємствах. У Маріуполі, як і в інших частинах східної України, все створювалося і контролювалося державою. Сьогодні ж вимога часу — це бути самостійним і свідомим. Однак, не можна звинувачувати людей в тому, що цей процес не приживається легко ».

Можна було б подумати, що Костянтин Батозький песиміст. Але він каже, що це не так.

«Можливо, це дійсно звучить депресивно. Але я не песиміст. Існує також група людей з великим потенціалом. Люди, які люблять Маріуполь, які його не покинуть, у яких є свої власні ідеї. Я думаю, що громадянське суспільство, наприклад, як я бачу в деяких волонтерських об'єднаннях, організовано набагато краще, ніж політичне. Ми можемо знайти нову енергію і якість саме там.

Про шанси змінити ситуацію в Маріуполі, а також до участі олігархів в цих змінах, він ставиться також добре.

«Маріуполь обов'язково буде змінюватися. В олігархів виникають реальні проблеми в даний час, тому що вони більшою мірою залежать від України, як держави, і меншою — від Росії та інших країн. З того моменту, як в Україні почалася депресія, вони бачать, як їхні доходи скорочуються. Тому вони повинні щось робити. Вони повинні вкладати. Вони повинні інвестувати. Вони повинні змінити політику. Вони також повинні працювати разом, в тому числі з урядом. І я впевнений, що вони будуть»

акупунктура 4

Колективна травма

Люди потребують величезної психологічної підтримки. Переселенці, військові, колишні військові, вдови, діти — усім їм потрібна допомога, спеціалізована на пост-травматичному синдромі. Тут не потрібно багато дизайну, досить організації та фінансування. Колишні санаторії можуть бути відкриті заново.

Це типовий проєкт, який може бути організований на національному рівні і вирішений на рівні державної політики в Києві.

Довгострокові плани:

— Психологічна допомога, як один з нових видів діяльності в Маріуполі і регіоні.

— Повторне використання деяких занедбаних або закритих санаторіїв або медичних установ.

Прикордонна зона

Слово Україна буквально означає «прикордонна територія», земля на кордоні, на околиці.

Протягом століть Україна була в центрі багатьох конфліктів і власне бойових зіткнень в Східній Європі: Польща-Литва, Росія, Габсбурзька і Османська імперії. Не варто також забувати про Другу світову війну і часи рад.

І річ, яку ви напевно знаєте про всі кордони: у них є тенденція до періодичного зміщення. Тому, коли ім'я країни означає «кордон», ви можете здогадатися, що ця земля була по обидва боки розмежування. І тому у кожної сторони буде своя правда з приводу всіх подій.

Але знання цього ніяк не допомагає жити з цим. Тому що знаючи це, ти знаєш минуле, а що воно може сказати тобі про майбутнє?

колонка: Ти повинен вибрати

«Я ніколи раніше не цікавився цим, але зараз я повинен вибирати між Росією і Європою».

Жодна розмова в Україні не обходиться без теми політики, війни, майбутнього. Але що відрізняє кожного — це сторону, яку він вибирає для себе.

Деякі люди точно визначають свою позицію. Інші відчують, що повинні наслідувати комусь під час спілкування. Вони намагаються розставляти крапки над «і», не допускаючи ніяких нюансів.

Більшість людей, які беруть участь в проєктах ІЗОЛЯЦІЇ, мають свою чітку проукраїнську, а, значить, і проєвропейську позицію. Але деякі люди просто відмовляються вибрати, так як бачать багато недоліків з обох сторін. І, звичайно ж, є невелика група людей, які бачать перспективи по обидва боки. Прагматизм або боязутство? А, може, реалізм?

Рух міста

Що таке місто? Будинки й вулиці? Стопки цегли? Асфальт? Дерева? Або люди, які живуть в ньому? І їхня робота? Або навіть історія?

З того часу, як сепаратисти захопили частину України, відбулося масове переселення людей. Донецьк, приміром, був справжнім студентським містом з декількома старими університетами. З часу окупації, вони просто виїхали в інші міста, такі як Вінниця та Красноармійськ. Лікарні були евакуйовані: і персонал, і пацієнти. Футбольна команда переїхала в інший кінець країни. І практично всі культурні інституції переїхали до Києва — вимушено або добровільно.

Коли ти живеш в одному місці протягом 3—6 місяців, ти все одно гість. Ти не плануєш розпаковувати всі речі, тому що ти повернешся назад. Але коли час проходить, ти починаєш заводити нові знайомства і створювати нові зв'язки. І це саме те, що зараз відбувається з усіма соціальними і культурними організаціями. І виникає логічне запитання, чи повернуться вони коли-небудь, навіть якщо війна скінчиться за кілька місяців.

Рух людей

Українська історія переповнена переміщенням людей. У багатьох містах населення змінювалося дуже швидко, і разом з ним і культурні та соціальні звичаї. Багато сімей були розділені: діти не росли в регіонах, в яких виростали їх батьки. Переміщалися люди, переміщалося коріння.

Під час нинішнього конфліктного період ми також бачимо багато вимушеної еміграції (біженці), внутрішнього вимушеного переселення осіб (ВПО), більшість з яких зі Сходу і частково з Криму. За попередніми оцінками: як мінімум 1,4 мільйона ВПЛ в Україні зареєстровані на Липень 2015 року.

Давайте просто згадаємо деякі факти:

- **1945—1948** **800 000** поляків були змушені покинути територію України
- **500 000** українців покинули Польщу, щоб жити в УРСР
- **1947** **150 000** українців змушені були переїхати до Німеччини
- **1998—2008** **2,5—3 млн** українців покинули країну в пошуках роботи
- **2014** **1,4 млн** ВПЛ

Культурна платформа ІЗОЛЯЦІЯ була заблокована сепаратистами так званої «ДНР» на території свого чудового індустріального комплексу в Донецьку. Цікавий факт: на початку своєї діяльності в Києві, ІЗОЛЯЦІЯ говорила, що вона знаходиться «у вигнанні».

Через один рік, вони змінили свою позицію на «існування кочівників». І ІЗОЛЯЦІЯ не єдина організація, яка це пережила. Цілі міста стали пересуватися на десятків тисяч кілометрів. Організації стали пересуватися. Деякі люди разом з ними. А разом з цими людьми і цілі міста перейшли до постійного руху.

Інтерв'ю з Сашком Протягом про розвиток в конфліктних регіонах

Не зупиняйтеся зараз. Продовжуйте рухатися.

Я зустрів Сашу Протягу в Маріуполі кілька разів. Саша знімає фільми, а також заробляє на життя викладанням англійської мови. Він показав мені район, в якому він живе. Недалеко від цього місця була найбільша зона ураження після артобстрілу 2015. Деякі його друзі жили в будинках, які постраждали. Він прийшов на допомогу відразу після обстрілу з іжею, одягом — всім, що було під рукою. Саша на власні очі бачив наслідки війни.

Зовсім випадково, ми були в одному поїзді і навіть в одному вагоні під час нашої подорожі з Маріуполя до Києва. Під час тієї поїздки я запитав його про вплив бойових дій на розвиток Маріуполя.

СП: Звичайно, це найголовніший вплив на місто. Будинки зруйновані. Люди вбиті. Одні переїхали в інші міста, інші — приїхали до Маріуполя. Соціальна структура змінилася, але життя в Маріуполі триває. І це стосується не тільки війни.

Але чи буде хоч хто-небудь вкладати гроші в економічний розвиток або інфраструктуру міста зараз? Це одне з найнестабільніших міст у світі.

СП: Я думаю, що ми тільки зараз зрозуміли, що таке конфлікт. Чи залишиться він тут? Як він буде тут розвиватися? Яку позицію ми займемо в ньому? Це забере деякий час. Але в даний момент не можна забувати про наше майбутнє і його можливості.

Як?

СП: Я думаю, що все це є багато можливостей. Для цього треба просто подивитись на різні зони конфліктів в усьому світі. Ми напередодні з друзями обговорювали цю тему. Ми можемо назвати, як мінімум, десять подібних місць, в яких конфлікт був масштабнішим і тривалишим, ніж у нас, але в підсумку мав позитивний вплив на економіку. Наприклад, Кіпр, де політичні проблеми були просто заморожені, а країна загальмована на десятиліття, але це не зупинило південну частину острова від набуття статусу фінансового хаба і популярного туристичного маршруту. Або Ліван. Хоча країна і не заєється процвітаючою і абсолютно безпечною, її економіка та інфраструктура не виглядають покинутими. Або Грузія, в якій президент Саакашвілі і його соратники змогли витягнути країну зі стагнації та корупції,

незважаючи на той факт, що чверть Грузії була окупована, і є всі шанси, що конфлікт повториться. Не кажучи вже про Колумбію з величезними територіями протягом десятиліть підконтрольними партизанському руху, і країну Басків, яка завжди була одним з найрозвиненіших регіонів в Іспанії, незважаючи на постійні атаки терористів в минулому. До речі, музей Гуггенхайма в Більбао був побудований в 1997, а режим постійного припинення вогню було встановлено ETA тільки в 2006.

Всі ці приклади — це не точні моделі для майбутнього Маріуполя і України. Вони просто допомагають ясніше і, я б навіть сказав, барвистіше розуміти ситуацію. Маріуполь живе в стані постійної загрози вже більше року і, швидше за все, буде жити ще рік або навіть більше, але це не повинно означати колапсу для нього. Можливо, Маріуполь стане новим Східним Берліном на кордоні двох світів, хто знає.

Треба говорити про це в такому руслі: «Окей, хлопці, ми знаємо, що у нас є купа проблем, але давайте рухатися далі!»?

СП: Так, більш-менш. Нам доведеться. Військова і гуманітарна стратегії дуже важливі. Але це не все. Тому я дуже радий, що ІЗОЛЯЦІЯ робить цей культурний проект саме в Маріуполі. І, я сподіваюся, ми будемо продовжувати вкладати в це місто. Це того варто.

Від формальних до неформальних місць

Все є конструкціями. Наприклад, громадські місця. У радянські часи кожен парк, кожен сад, кожна вулиця була спроектована за політичними мотивами. Символи влади. Або соціалістична теорія. Або навіть назви міст і вулиць. Абсолютно все було політичним. І тому дуже формальним (офіційним).

Напевно, було б непогано перенести громадські місця в більш неформальну площину. Просто для того, щоб бути. Щоб бачити. Щоб зустрічатися. Серед людей. А не серед високих теорій і політичних заяв.

«Неконструйованими» (непризначеними) зонами є ті, які географічно визначені: схили, річка, море — неформальні місця.

від	→ до
політичного	→ приватного
вразити	→ прийняти
прямокутного	→ органічного
централізації	→ периферійності
офіційного	→ емоційного
для людей	→ з людьми
величкого розміру	→ людського розміру

Інтерв'ю з архітектором Олегом Дроздовим з м.Харків

Будь-яка велика справа починається з маленького кроку

Ви живете і працюєте в Харкові. Які відносини вас пов'язують з Маріуполем?

«Це частина нашої сімейної історії. Там працював молодий інженер з Санкт-Петербурга, якого направили на підтримку промислового розвитку Маріуполя на початку 1930-х р.р. В цей же час, моя майбутня українська бабуся стала жертвою розкуркулення, адже походила з родини заможних селян. Після арешту її батька, вона була відправлена в якості робочої сили на один з будівельних майданчиків Маріуполя. Одного разу мій дід, під командуванням якого вона працювала, побачив її непосильну робську працю і вирішив допомогти їй. Він став ініціатором фіктивного шлюбу, тому що її здоров'я і життя були під загрозою. Відповідно до цієї процедури, вона здобула свободу і, з часом, попросила мого діда стати її справжнім чоловіком».

Ви оптимістично дивитесь на місто?

«Маріуполь — це місто ув'язнених, інженерів і мобілізованого пролетаріату з інших місць. Вся історія заснована на будівельних майданчиках і заводах, чие будівництво було ініційовано державою згідно зі своїми власними мотивами.

Для такого роду міст міська структура заснована на виробництві продукту, а не на взаємодії між особами і групами людей, не кажучи вже про бізнес-ініціативи».

«Так що ні, я не оптиміст. Я за оптимізм, який не є песимістичним».

Як би ви порадили мешканцям Маріуполя дивитися на місто?

«Перш за все, з відкритим серцем. Без обмежень. Просто дивитися і бачити. Але я сподіваюся, ні, я думаю, що прийшов час подивитися на місто, яке воно є в реальності. Я бачу офіційне місто і його дизайн, незайманий з радянської епохи.

Але є ще одне місто, яке ніхто не проектував. Воно дійсно знаходиться там, як в Харкові і багатьох інших містах України. Це справжнє місто, яке живе набагато більше, ніж офіційне. Що ж, з'єднайте офіційне місто і справжнє місто разом, додаючи «забуті» території до показного «медіа» міста. Бачите якийсь розвиток?

Поки занадто рано говорити про які-небудь «паростки» нових якісних зрушень, оскільки вони вимагають двох взаємопов'язаних процесів: знизу-вгору (зародження громадських ініціатив) та зверху-вниз (нові методи управління містом, регіоном і країною в цілому). Я бачу ці невеликі зміни в Харкові, але Маріуполь знаходиться тільки на початку цього шляху».

Про що необхідно подбати в Маріуполі в першу чергу?

«Освіта є ключовим пунктом сталого розвитку. Проте, інтелектуальний потенціал міста з кожним днем зменшується. До теперішнього моменту Маріуполь жив за рахунок ресурсів, накопичених в минулому. Проте ці ресурси не безмежні. Настав час зрозуміти, що жодні суттєві трансформації не можливі без зміни системи освіти, яка останнім часом працює на кількість, а не на якість, незважаючи на демографічний спад у країні.

Дуже важливо зрозуміти, що освіта є найважливішим елементом розвитку економіки країни. Час налаштувати в старій грі нові опції, де освіта стане головним стрижнем, поки місто перетворить себе в місце обміну ідеями, товарами і технологіями».

«Але, звичайно ж, будь-яке велике діло починається з невеликих кроків: маленькі проекти, дослідження і так далі. Будь-яке продумане втручання, навіть невелике, може викликати великі зміни і зрушити все з мертвої точки».

Неформальна історія

Маріуполь сягає своїм корінням в далеке минуле — 3000 років до н.е. Згідно з давньою мапою кладовища, виставленою в Історичному музеї в Маріуполі, в цей період на території сучасного міста було поселення. Тоді, як можна бачити, воно було стратегічно важливим об'єктом з плодючим ґрунтом і кордоном між сходом і заходом.

За словами гіда, ми знаємо про цю епоху не так багато. Артефакти, знайдені під час розкопок 1931 року, коли почалося будівництво першого важливого заводу, є експонатами музею. Розкопки було зупинено всього через 3 тижні, адже тільки на цей термін могли відкласти будівництво. З тих пір не було проведено жодного дослідження: ні на прилеглих до заводу територіях, нідесь навколо. Справжня цілина для археологів.

Жіноча сила

Не художниці. Не підлітки, що помирають від нудьги. Не соціальні проектувальники, що бажають творити добро.

Просто група жінок, яка живе в багатоквартирному будинку, створили неймовірне місце, щоб врізається в пам'ять. Вони дійсно зробили мій день особливим. Вони роблять і свої дні особливими теж. Кожен день. З радістю, енергією, розмовами і коньяком. Крок за кроком вони змінюють цей двір з непримітного місця в прекрасний живий майданчик для дорослих. Назвемо це вторинним виробництвом або перевиробництвом, все одно. Найголовніше, що вони роблять це своїми руками і за власним бажанням. До групи входять тільки жінки від 40 до 65 років. Не те, що вони нікого більше не запрошують. Просто вони роблять. А чоловіки і молоде покоління не можуть знайти в собі стільки сил для безкоштовної роботи. А ці «дівчатка» роблять. І які! Низові ініціативи по-Маріупольськи.

Подяки

Літо 2015 року стало для мене літом відкриттів. Відкриття України і Маріуполя і, звичайно ж, відкриттям мене самого. Я дуже вдячний, що зміг стати частиною літніх резиденцій, організованих ІЗОЛЯЦІЄЮ.

Я знав, що я вирушаю в країну, в якій йде війна. Я звик до постійної присутності військових. Але я точно не буду за ними сумувати. Натомість мені бракуватиме українських філософів, мислителів, дослідників і митців, а також їхньої гостинності та рішучості.

Маріуполь має потребу у величезному терпінні, щоб перетворитися в безпечне і прекрасне місто з можливостями. Кількість кроків, які варто зробити, — величезна, і це буде шлях проб і помилок. Цей шлях вимагає часу, мужності і постійного діалогу. І когось, однієї людини або групи громадян, які будуть підтримувати розроблену стратегію.

Ці літні резиденції — це тільки відправна точка. Тільки перший крок на довгому шляху змін. Я сподіваюся, що, так чи інакше, я став частиною цього. Щоб побачити красу Маріуполя, розкривши його потенціал для себе і в собі.

Дякую усім помічникам з ІЗОЛЯЦІЇ. А також всім іншим, хто допомагав мені. Це було неймовірно. Кількість друзів у моєму Facebook просто вибухнула.

Дякую Анжеліці за зворотній зв'язок та підтримку. Окрема подяка і міцні обійми Сергію, Маші, Віті, Міші, Олеру, Ганні та Владу — моїм новим друзям.

Фулко Трефферс

Проект

Міська акупунктура відкриває нові можливості для Маріуполя

Фулко Трефферс

Ейнховен / Амстердам, Нідерланди

www.t2n.nl

для ІЗОЛЯЦІЯ Архітектура України

Маріуполь / Київ, Україна

www.izolyatsia.org

Ідея, текст і зміст:

Фулко Трефферс

12N Stedenbouw, Нідерланди

Зображення

Фулко Трефферс

за винятком сторінок: 2, 8, 32, 42

Графічний дизайн

Владислав Кулик

Bastarda студія, Харків, Україна

www.bastarda.com.ua

Preface

What is it like when war is at only ten kilometres away from your house? What if the shelling has already hit your apartment building or the one next to you?

What is live like when people are moving for other cities to be safe? And to see other people coming who used to living even closer to the frontline or in the separated area?

What do people dream of? How do they look at the future? What is needed most?

Checking Email, checking Facebook, checking War-website

Nobody saw this war coming. Nobody was prepared for it. But even then you can get used to it. To see soldiers in the street all the time. To hear talking about military strategies and diplomats. And to read about the fights, on internet. Many people watch <http://liveuamap.com>

Here they have a continuous update of military or international political developments. So today every few hours you check email, facebook, and your favourite war-website...

Izolyatsia

Cultural platform Izolyatsia used to be based in Donetsk, but moved to Kiev because of the war. In the second half of 2015 Izolyatsia will be opening a second base in Mariupol at the Azov Sea.

This summer Izolyatsia invited 15 architects, artists and urban designers from many different countries to have a look at Mariupol. To look at the city differently. To give perspective. To feed with ideas.

The architects visited Mariupol for a few weeks this summer. To understand the city and the people's needs. At least the Mariupol people must dream of peace and safety. The front line is so close. In January the shelling reached the first apartment blocks of the city. Civilians were killed.

In July it was pretty quiet in the Mariupol region, but in August there were some fights again. Again soldiers near Mariupol were killed, the war-website tells.

What to do in Mariupol as an architect or urban designer? Architects don't fight, do they? They do research, design and draw. Another way of fighting, maybe?

Architects don't fight, do they?

This magazine is made by urban designer and architect Fulco Treffers. This magazine contains articles about Mariupol, from his point of view, as it is now and as it could develop. It contains interviews with prominent local and national experts on the city.

Hopefully this will be the first in a series of magazines about the beauty of Mariupol. About changes and possibilities. About perspective...

Who's he?

Five words for Fulco Treffers, this magazine's chief editor

Architecture

is an enormous diverse subject. On university I learned about form, shape, concept, theory, history, materials, technology, so many different ways to look at architecture. Some years later, my main focus on architecture has become about people. People don't live in a design or a concept. People live in a house. A good architectural concept can help to make good architecture, but it should never be more important than the people and their use of it.

I worked as an architect for only two years after graduating. After that, in 2003, I switched to an office for urban design. In 2009 I bought an old small factory building in the centre of Eindhoven. For this empty space I designed my own place. Only since then I think I am an architect again.

Urban designing

is both very abstract and really visible. The city is all around us. And we all use it. It's a like a theatre in which we live. But it is a combination of infrastructure, activities, laws, people, buildings, parks, dynamics, temperatures, geography, time, and so on.

I love trying to understand a city. The research, the walking around, the talking to people, searching archives online and offline.

After working in an office in Utrecht for two years I started my own office '12N' for urban planning and design: www.12n.nl

Who live in the city? What makes a city grow? What makes the people dance or sing? Where is the energy? Who are formal and informal stakeholders? What is the city afraid of? And I am learning every day trying to understand.

Home

means a lot of different things. First of all I live in two cities, in two houses, already for a few years. I have a house in Eindhoven and one in Amsterdam. I divide my time, depending on work, friends and parties. My house in Amsterdam I share with two very good friends. My house in Eindhoven is also my office, my workshop and a place for many activities. For example, every week my home becomes a sports hall. Together with friends and friends of friends we play ping-pong on a couple of tables. And we drink beer and wine.

The Netherlands is part of my feeling of this thing called 'home'. But working abroad sharpens my thoughts of my own country, my own work there. It helps me to refresh and focus again. I would love to have more projects in other countries, and get inspired every few weeks during a work trip.

Ukraine

could definitely be one of those countries I would like to work. I met a few very good architects, urban designers and artists I would like to work with. This country is full of energy, mostly very positive. Ukraine faces a huge challenge, in politics, military, economics. And the people's energy to build this country is even bigger.

The vibe is here and now, in social, cultural and economical ways. I have seen so many great initiatives about city life development. I hope I can be part of this.

Mariupol

stole my heart. The city is covered under a lot of dust, literally, just like a box you are keeping at the attic. This box contains a lot of beauty. You know, you can see it, you can almost open it. It does not have an easy lock. There is a lot of problems you have to solve first. Problems of economy, ecology, politics, and identity.

And there is a war.

The frontline of the war is only fifteen kilometres from Mariupol. I never was so close to a war. I never saw so many soldiers in my life. And even when there is a war, there is a box. And how to protect the box? Or how to open it? These questions fascinate me.

This project made me see how life goes on, even during war. Life goes on, but it does change. Sometimes it changes physically, by a bomb on a building. But the real big changes you cannot see. Those are socially and psychologically.

And I asked my self: how can an urban planner help during war. Because life changes as much as it goes on. As it has to go on.

Fulco Treffers

The new police

Mariupol is facing a big pile of problems. As a start, the conflict area is very close. Secondly, the pollution is huge. Then come the unemployment, the brain drain, cultural differences, corruption, bureaucracy and so on. And many of these problems are somehow connected. How to unwind?

The Ukrainian police used to have a lot of problems with quality, corruption, identity and status. The problems were too big to change and most of all they were all interconnected. It was not possible to just simply adjust some parts of the organisation. It was not possible to change a little. That would not have helped.

So they just started over again. Radically.

The former police department has totally been put aside. And they created a new police force. New policemen, new uniforms, new organisation, new salaries, new cars.

The police force now is young, fit, friendly, and is about 40% women, and both men and women are beautiful, without exception. And the most important: they broke with the corruption and they really take action on criminality. The police gained a new look, but also a new status, and a new identity.

Maybe Mariupol needs a makeover like that as well. Radically and totally. Not just a small change and adjustment in the city. Mariupol has to take a big amount of steps, some of which can be painful. Mariupol must reinvent the identity of the town. Because somewhere underneath all problems, there is a real beauty hidden, we are overlooking right now.

Shrinking city, growing city

Shrinking Mariupol

Mariupol is a shrinking industrial city.

The population in 1987 was 529.000. In 2015 it estimated around 350.000—400.000. The jobs in the steel factories were about 60.000 in 2004. Today they count around 25.000 steel-employees. It is not necessary to explain what this will do for salaries.

Prices of houses dropped. You can buy a nice apartment for 10.000 dollar. And in the outskirts of town it is even around 6.000 to 7.000. To rent a furnished house it costs around 120—150 dollar per month.

How to relate to this? People here tend to compare Mariupol with Detroit, where 40—50 years ago the social conflicts arose, the car industry collapsed and many people left. In big parts of town the houses had a value close to nothing. Many of them never really got sold, but just were taken down.

And there are some similarities between the two cities. Like the many empty buildings just around the centre of town. Like the combination of a social conflict (racial or cultural) and economic major decline. Like the water of the Azov sea (39.000 km2) and the water of the Great Lake Erie (26.000 km2). And like the small grass root initiatives trying to make public space a little friendlier.

But Mariupol is a lot smaller than Detroit. Let's take a look at Eindhoven, the city of Philips. Or better...the city that used to be Philips. Just like Mariupol with Metinvest (the company that owns the different steel factories) the city of Eindhoven owes a lot of history and progress to Philipps. And the company was everywhere. Philips used to take care of your house, your health care, summer holiday, cultural places and sport activities. Just like Metinvest does in Mariupol.

Respondents at interviews:

"The worst thing in Mariupol is the pollution. We must get rid of the steel plants."

"But I work in this factory. And so does your husband. It is our job, our money."

In the nineties Philips left Eindhoven and the city had to reinvent itself. Now, twenty years later, the city of Eindhoven is alive as never before, with many big and small technical companies, with design and art, with sport and health, and with a lot of different sized companies and initiating people in town.

Like Eindhoven reinvented itself, Mariupol can as well. At this moment it is hard to imagine. The people in Mariupol somehow got stuck in arguments when thinking of the future of the steel industry. How to imagine a life without the plants? Without Metinvest?

It is getting closer day by day. The production is getting less for years now, and the machinery is out-dated. And even though the Ukrainian wages are not high, the Chinese plants make a huge competition.

And growing Mariupol

To reduce the pollution might be painful for the already devaluating economy. But it is necessary to help the city grow as well. Not the growth of economy or population. But the growth of health, of welfare, of ecology, of nature. All this growth will have a direct effect on the quality of life of the people in Mariupol. And this will help the growth of new economic possibilities again. In ecology, health care or tourism.

Konstantin Batoszky:

"For example, the big Azovmash factory stopped a year ago. Over ten thousand workers without work. They were not fired, but they do not get paid either. The plant just stopped working. The workers do not want to quit the jobs themselves, to get a small fee on social help. They believe to be part of the factory is better, even when you are not paid any more."

The new economy in Mariupol should not be depending on one economic area only. That is far too vulnerable. More and different industries are necessary to keep this city alive in time. The world keeps on changing. So in some decades one industry might drop, The rest will keep the city alive. In another decade it will be the other way around.

Respondent at interviews:

"The steel factories are pretty much the reason this town exists. Now that the factories are doing worse and worse, what does it mean for the existence of Mariupol?"

There are no excuses any more. The steel plants must make an enormous jump into clean technology and filters. No more dumping all waste into air, water or soil.

We must not be afraid to look at the existing steel factories and the influence of the plants for other potential industries. Shrinking can make a difference.

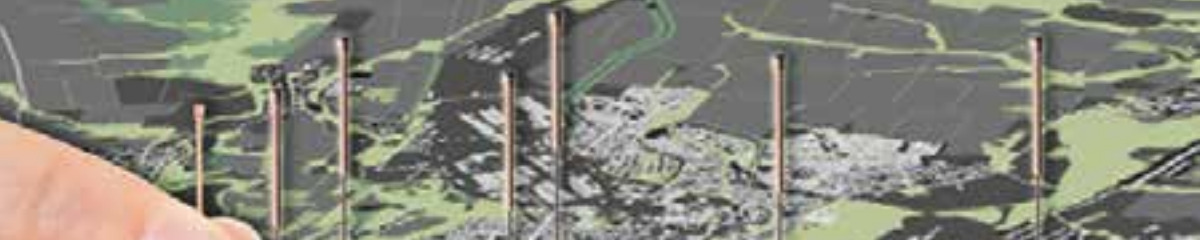
This is not a message to close all plants. But real changes must be made. Changes in waste control. In filters. In safety. And in new and clean technology and machinery.

So the old argument was: Will it be any good for the steel industry?"

And the new argument is going to be: "Will it be any good for diversification of economy?"

Oleg Drozdov, architect born in Mariupol:

"All history is based on construction sites and plants. For this kind of cities the urban structure is based upon product manufacturing, not the interaction between individuals and groups of people."

Urban acupuncture

The ambition is to do small interventions that will improve the quality of life during the conflict period, but which also connected to the future strategy for this city, after the conflict has ended."

Interview with Fulco Treffers

Can you explain what urban acupuncture is?

"When you put a small needle on the right spot in a nerve of a human body, a bigger part of the body will get healed or relaxed. In very short, this is called acupuncture.

You can also use this technique in a city. When you make a small intervention in town, you can influence a bigger area. Find the right nerve and right spot."

Can you give us an example?

"Once I made two small interventions in a neighbourhood in the Netherlands.

One intervention was to make a small community house on the most negative spot in the neighbourhood, which also was the entrance of the area. Everybody disliked this place before. It was dirty, dark and creepy and many women did not want to go there alone at night. Since the community house was built the place was lively, light and a hotspot in the area.

The other intervention was a very small square with parking places, driveways, playground and some trees. Everything was there but it did not fit. I took away one small part of the driveways.

The playground became almost twice as big and became greener as well. And extra was the fact that even the driving speed slowed down. The place was more beautiful, and the area around was a lot safer."

Does that work on the scale of a city as well?

"Well...maybe you will need to have more needles. But yes, I think you can change the city with small interventions, at the right place and time."

Time?

"Yes, I think time is very important in urban acupuncture. There are two ways of looking at the effect of an intervention. One way is to look at the effect on the spot, and the space around it. How does it improve? Where is development? The other way is to look at the changes in time. What can be the effect of the intervention in time? Some interventions will sort out a big effect only years later."

Is this what you are suggestion for Mariupol?

"It is the main strategy for urban planning in this conflict period: small interventions with big effects. It is no use of thinking at this moment in big interventions, like infrastructural or architectural statements. The investments are too high, and there would be a reasonable risk of not being able to finish or use it. But putting small needles in the body of the city is a lot cheaper, and will sort effect now and hopefully in the future too.

The ambition is to do small interventions that will improve the quality of life during the conflict period, but which also connected to the future strategy for this city, after the conflict has ended."

And how do these needles look like?

"They appear in different forms and actions. One needle can be like art in public space. One needle can be a program of lectures. One can be a special reconstruction of a damaged building. I talked to many people in Mariupol. I heard dreams about the

far future. But I heard comments on the existing look and feel of the city as well. I think it is possible to make some interventions, objects and programs that will improve live now, but that can also make

an easier jump to the future. For example, there are many refugees in Mariupol right now. Together with some (ex-)soldiers there are quite a few traumas. When you can start a program with a specialised team of psychologists it will help the life of many people now. But in the long turn Mariupol can grow into a good place for longer psychological help. A town like this can develop into a very nice place for sanatoriums or other health centres."

And where do you think the interventions in Mariupol should take place?

At first I thought the interventions should take place along the main streets in the city centre, like Lenin Avenue. But the better I got to know the city I saw people using other areas in a much different and more interesting way.

I think the most interesting area to look at is the area along the coast and the green areas around the river.

The coast has a lot of potential. Already the beach is the informal 'long stretched city centre'. And the green areas could develop to be beautiful places for peace and rest, in the geographical centre of town, close to all residential areas.

Along the coast and in near the river there are no formal political signs in architecture, monuments or statues, like on Lenin Av. It is the quality of land combined with the quality of life. I think these are the most natural places to look at interventions.

Symbolic Violence

Brigitte Piquard, professor at Oxford Brookes University, worked in several conflict zones such as in Colombia and the Palestinian city Hebron. She is researcher and lecturer on the topic of Symbolic Violence.

Symbolic violence is defined as a "soft, insensible, form of violence, exercised mainly by purely symbolic channels of communication and knowledge" (Pierre Bourdieu).

When there are acts of symbolic violence it is justifying the existence of injustice, marginalisation, exclusion, domination and discrimination through a process of normalization.

Her research made clear that it is possible to reducing the impact of symbolic violence. The nine main ingredients for this are: education, home attachment, activism, livelihoods, environment, community cohesion, connection, art & communication, and moments of exception.

Read more about this on https://en.wikipedia.org/wiki/Pierre_Bourdieu

Acupuncture 1

Sustainable Mariupol

... has an involved and active civil society

... working together with a governmental system of participation and transparency, promoting dialogue, embracing grass root initiatives and

Sustainable Mariupol

... is connected to the specific culture, history and the (endless) sources in the region

... and is therefor rooted in the region with social and economical activities, connecting water and land, and east and west.

Wikipedia:

Cradle to Cradle design (also referred to as Cradle to Cradle, C2C, cradle 2 cradle, or regenerative design) is a biomimetic approach to the design of products and systems. It models human industry on nature's processes viewing materials as nutrients circulating in healthy, safe metabolisms. It suggests that industry must protect and enrich ecosystems and nature's biological metabolism while also maintaining a safe, productive technical metabolism for the high-quality use and circulation of organic and technical nutrients.

Put simply, it is a holistic economic, industrial and social framework that seeks to create systems that are not only efficient but also essentially waste free.

The model in its broadest sense is not limited to industrial design and manufacturing; it can be applied to many aspects of human civilization such as urban environments, buildings, economics and social systems.

New perspectives

Short term urban acupuncture (during conflict)

Long term perspective (after conflict)

Perspective of future sustainable development of Mariupol. A diversity of economic infrastructure. Clean and new technology. Using geographical qualities of the sea (beach, port), the land (agriculture) and the river (nature).

The development that is shown is based on two things. First of all it is based on the existing geographical, historical, social and cultural structure of the city. Secondly it is based on the activities and design of urban acupuncture during the conflict period. These are the start of a new economic, social and cultural infrastructure.

Spaces of silence

There are weeks and months you can hear the sound of war every day and night.

This will get under your skin. People need places to hear nothing but silence. To experience peace. To withdraw. To rest.

The areas around the river are a perfect place to just withdraw a little. All residential areas are close to it, and it is big enough to really be alone.

Around here, and around the sea, two or three broken down buildings can be renovated as places of real silence.

Imagine this restaurant where no sound is heard. Where no one speaks. No music. No sound from outside. Just silence and service.

Long term spin-off:

— Renovating of abandoned buildings.

— Infrastructure waking paths in nature area near the river.

Sustainable city

The future of the future

We are living now. Here. Today. But we can see today is coming to an end. And today will become yesterday. And it will become tomorrow. Next month. Next year. It is not easy, but how can we make tomorrow better than today?

The urban strategy for Mariupol is, according to the Dutch company 12N, the strategy of designing the future of the future. Which is by no means futuristic. It is future-driven.

Following the theory of Cradle to Cradle. 12N developed a future driven way of thinking for the city of Mariupol.

Sustainable Mariupol

... has an economy that is based on a diversity of businesses.

... and is therefor not dependent on one industry, attracting for different groups, for technical and social oriented youngsters, without a monopoly on space and budget.

The future main Mariupol businesses:

— **clean tech**
i.e. IT, civil engineering, clean steel production

— **tourism**
pioneer tourism to eco and beach tourism

— **trade**
regional agricultural goods and steel

— **education**
in these subjects

Sustainable Mariupol

... has industry and lifestyle that do not pollute air, water and soil.

... and therefor will increase bio-diversity, decrease health problems and diseases, and change the identity of the city

street interviews

Atlas of abundance

During his second stay in Mariupol Fulco Treffers had small interviews with 51 different people he met on the street. The participants were asked about what they like the best about Mariupol and what they like the worst.

First of all, most of the people really wanted to join the survey, to help with the research. Only eighteen respondents said not to be willing to talk, because they were busy doing other things, or they just did not want to. The response rate was 51/69 = 74%. Some of them explicitly told they were positively surprised we were asking people in the street what they wanted.

People were shown a piece of paper with a 22 different pictures and names of the picture. This was called the atlas of abundance. This atlas showed many different aspects of the abundance of Mariupol.

To join the survey was easy. Everybody got three red and three green stickers. The red ones had to be placed on the most negative aspects: what should Mariupol be without in five years? And the green stickers marked the most positive ones: what should be kept and improved for the future?

About the negative aspects people thought pretty much equally. "Pollution" was right at the top (chosen by 88% of the respondents), closely followed by "broken down buildings" (66%). Those two were by far the most important. People prefer rebuilding the old buildings properly rather than making new ones.

The sub top was formed by "empty buildings" (31%), "low-rise buildings" (31%) and "apartment buildings". All the other aspects were not marked very important, with only 6% or less.

So looking at the negative aspects it is pretty clear what people want to be changed. The positive aspects were much more diverse. That can be explained as 'not agreeing on it', but it can also be explained as 'a lot of different positive solutions'.

The "see" (44%) was the winner, followed by "culture" (28%), "education" (28%) and "green+nature" (25%). Another group followed with different economical and cultural aspects.

"Craftsmanship", "civil engineering" and "engineers" were scoring the lowest categories (0 – 5%). This technical knowledge is not something people can relate positive to the future, although the "steel industry" (9%) and "ship repairing" (13%) scored a little better.

Some people really started discussing among each other about the town and their future. Some of course just responded to the question we had. This cannot be taken as an scientifically proved quantitative survey. But all in all these interviews gave a nice impression of the people's choices...

Acupuncture 2

People mix party mix

Soldiers. Refugees. Widows. Broken families. Separated friends. Not an easy to live in. So once every now and then you must deflate. Relax. Party.

Not by drinking a lot of beer at your doorstep. But by having a festival or concert with a special program. In the research field of symbolic violence it is called 'moments of exception'.

Imagine this yearly festival. A festival with the best DJ's from the country and abroad. We will use the train track along the beach. Trains with music, dancing and art. The wagons go up and down. You can walk along with your favourite DJ, or wait for the next one to come.

The moving festival wagons symbolize the often-forced movements of people. When people move they take their background, their heritage, their culture with them. Regional elements make the stages, to symbolise the move: 2D steel cut cranes, language scripts, sun flowers, babushka's and plants are placed upon the wagons.

This is the day to be especially proud of the Mariupol. Today is the day to celebrate this diversity of the region. And meanwhile take a swim in the sea, without missing anything!

Long term spin-off:

— Start of a dialogue about diversification of people, i.e. refugees, IDP's, backgrounds.

— Tradition of culture and music.

— Specified area of informal city life

"We should do everything to keep the youth here, in this town. We must provide them sports, culture and bars."

"I work at the steel plants. These are very important"

"The see is so beautiful. But also so very dirty..."

"The collapsed and broken down buildings show me how bad things are right now, every day again."

Ruhrgebiet

The pain they feel in Mariupol is the pain of the shrinking and polluting industry we have seen in many European cities. For example in Germany in the Ruhrgebiet. The area of eleven industrial cities with 5 million inhabitants used to be the dirtiest part of Western Europe. Many of the mines closed. And a great deal of the factories closed its doors.

After decades a new strategy of the area was developed, and new investing started. In years these places changed into major leisure districts, cultural institutes, festival grounds, museums, and outdoor sports facilities and parks.

Ever thought of diving in a former gas tank filled with water? Want to go climbing in the former cooling baths? Like to go cycling around for 19th century industrial buildings? Visit <http://www.ruhr-tourismus.de/en/> and get inspired.

interview Konstantin Batoszky

Most of all
we need new
ideas and
awareness

Acupuncture 4

Trauma team

A lot of psychological help is needed. The refugees, soldiers, ex-soldiers, widows, children, they all are in need of help. Specialized in war-trauma. There is not much to design. Just to organize, and finance... A former sanatorium can be reopened again.

This is typically a project that can be organised on national level, by the government in Kiev.

Long term spin-off:

— Psychological help as one of the new ‘businesses’ in Mariupol and region

— Reuse of some abandoned buildings, for example closed hospitals or sanatoriums

Borderland

Ukraine literally means borderland. Land at the border.

For ages the Ukrainian area was in the middle of all conflicts of the major Eastern European clashes: Poland-Lithuania, Russia, Hapsburg Empire and Ottoman Empire. Not to forget about the period of WWII and the USSR.

And the thing you know about borders all around the world: they always tend to move a little during time. So when the name of the country means ‘borderland’ you can probably guess this land has probably been part of both sides of the line. And therefore there will be different truths from those different sides.

But knowing that does not make it any easier to deal with it. Because knowing this is your history, what does that tell you about your future?

Column: You must choose

“I was never really interested in it, but now I have to choose between Europe and Russia.”

Not a single conversation in Ukraine is not about politics, the war, the future. But it's different for all how to choose which side they are.

Some know precisely where they stand. Others have the feeling they have to follow suit in all conversations. They have to make a point all the time. Nuances are not appreciated.

Most of the people around the Izolyatsia project do know it: pro-Ukrainian, which means pro-European. But some people do not want to choose because they see major disadvantages at both sides. And there is a small group of people that do see chances in both directions. Pragmatic or cowardice? Or realism?

Segmented city

Mariupol was founded in the 18th century. It was granted city rights in 1778. It was a small settlement near the river Kalmious and the see. In the beginning of the 20th century Mariupol was approximately as big as the now existing city centre.

Since 1931 the city started to make rapid changes into a large industrial city. The residential districts were designed to house the enormous amount of workers that had been asked or forced to come to work in the steel factories. Each district functioned like a small city of its own, together with the neighbouring plants.

The development of both the ‘old’ city and the residential areas was programmed by very specific (socialistic) design principles. The city lacks organic growth. The most spontaneous developments take place in the areas with low rise building, where small changes are made at individual sites.

Therefor the main segments the city has been built on are still visible in the city landscape. In some parts of the city the districts may have grown together a little bit, but most of the districts still have very clear structure as it was designed. The river, the slopes and the see are the natural boundaries. These natural boundaries were not designed. They do not have a political meaning. They are neutral.

Inside these clear residential areas the city can develop. Outside these areas nature can develop. The shrinking (population) and growing (health, welfare, ecology) city as a logical combination.

Door to dialogue

How difficult it is to talk. How much harder it is to listen. The conversation has been reduced to a minimum.

The ‘Door to dialogue’ is both a design concept as an organisation. The design is a long table that can be placed almost everywhere inside or outside. The table consists of modular elements that makes winding path in space. In between the tables there is place for small platforms or podiums. These will be used for one of the many cultural programs: talks, movies, debates, etcetera.

The organisation must be formed yet. Maybe existing local humanitarian organisation (both professional and voluntary) can be part of it. Let’s learn from other cities in the east, like Kramatorsk and Sloviansk. They just opened freshly new platforms, with help from volunteers from all around Ukraine.

Long term spin-off:

— Start of a dialogue about diversification of people, i.e. refugees, IDP’s, backgrounds.

— Better understanding of position and background.

— A social cultural organisation as part of the cultural infrastructure in town.

Acupuncture 3

A story as many others about the influence of propaganda on normal life conversation:

“My parents are overwhelmed by Russian propaganda, who is in charge of all the television channels in Donetsk. For us this is a really big issue. They are academically educated and so are their friends. And still they believe the propaganda that says that for example Kiev is the poorest city in the world, under pressure of the government. There are no medicines in the pharmacies. The stores are empty. As they say. Therefor I sent them pictures of Kiev, of the quality of life, of the opportunities. A major city that functions fully.

They do not believe the pictures I sent them. They believe the television better then their own son. We really were arguing a lot about that. It is now a forbidden topic. I cannot talk about the conflict with my parents any more...”

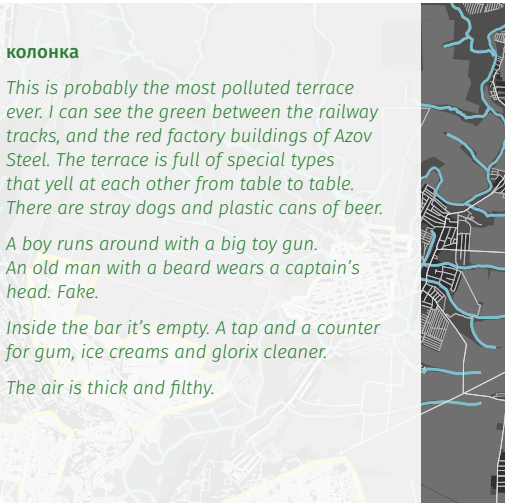
It’s in the air...
...the soil,
the water,
everywhere

The air pollution in Mariupol is measured as high and has a negatively influence on the people’s health. Dust, nitrogen dioxide, formaldehyde and Benzopyrene, exceeded the limits the most.

The soil and water measurements have not been done properly (scientifically) but first measurement in part of town have given similar negative results.

Masterplan Clean Air for Mariupol — 15.01.2015

Dr. O. Bens, GFZ Potsdam
and Dr. T. Fischer, BTU Cottbus - Senftenberg

This is probably the most polluted terrace ever. I can see the green between the railway tracks, and the red factory buildings of Azov Steel. The terrace is full of special types that yell at each other from table to table. There are stray dogs and plastic cans of beer.

A boy runs around with a big toy gun. An old man with a beard wears a captain’s head. Fake.

Inside the bar it’s empty. A tap and a counter for gum, ice creams and glorix cleaner.

The air is thick and filthy.

Moving cities

What is a city? Buildings and streets? Piled bricks? Asphalt? Trees? Or the people who live there? And their activities? Or maybe history?

Since the separatists have taken over a part of Ukraine a massive movement of people has happened. Donetsk for example was a real university city with several big old universities. Since the occupation they simply went away, to among others Vinnytsia and Krasnoarmiysk. Hospitals have been evacuated, both patient and personnel. Soccer teams have been replaced to the other side of the country. And almost all art institutes have moved to Kiev, forced and unforced.

When you live in a place for maybe three or six months you are a visitor. You won’t take or even unpack everything, because you will go back. But when time is passing by, you will make new roots, and new connections or relationships. And that is what is happening now with all this social and cultural organisations as well. And it is questionable if they will ever return, even if the war would be over in a few months.

Moving people

Ukraine has a history of moving people. In many cities the population changed so fast, and with it the social and cultural habits. Many families have been split up. Very often the kids do not grow up in the same region as their grandparents did. Moving people, moving roots.

Also during the existing conflict period we see a lot of forced emigration (refugees), or forced internal displaced people (IDP’s), mostly from the east, some from Crimea. The estimations: at least 1.4 million IDPs in Ukraine as of July 2015.

Just a grab of some figures:

• 1945 — 1948	800.000 Polish were forced to leave Ukrainian territory
	500.000 Ukrainians left Poland to go live in Soviet-Ukrainian
• 1947	150 000 Ukrainians were forced to move from to parts of Germany
• 1998 — 2008	2,5 — 3 million people left Ukraine to find a job elsewhere
• 2014	1,4 million IDP’s

Cultural platform Izolyatsia has been banned by the separatists of ‘Donetsk People Republic’ from their beautiful factory complex in Donetsk. Interesting detail: in the beginning when they were chased away to Kiev, Izolyatsia said they were ‘in exile’.

About one year later they changed their position to ‘being nomadic’. And Izolyatsia is not the only organisation who reacts like that. The cities are moving a few hundred kilometres. The organisations move. Some people move with it. And so the city moves.

Interview with Sasha Protyah about a conflict zone in development

‘Don’t stop now. Keep on moving!’

I met Sasha Protyah a couple of times in Mariupol. Sasha is a filmmaker, who also earns money teaching English. He showed me around the district he lives. Close to his place the major shelling took place in January 2015. Some of his friends lived in the buildings that were hit. He came to help just after the bombing, with food, clothes, whatever. Sasha has seen some of the effects of the war.

By pure coincidence, we were in the same train and even the same wagon on our way from Mariupol to Kiev. On that trip I ask him about the influence of the fighting for the development of Mariupol.

SP: *Of course there is a major influence in the city. Houses got hit. People got killed. Many moved to other cities and others came to Mariupol. The social structures have changed, but Mariupol life still goes on. And it is not only about the war.*

But will anybody invest in infrastructure or economic development here now? This is one of the most unstable cities in the world.

SP: *I think we are figuring out now what the conflict really is like. If it is going to stay. How it is going to stay. What position we take in it. That takes some time. But in the mean time, please do not stop thinking about our future and possibilities.*

How?

SP: *I think there are still a lot of possibilities. Just look at some major conflict areas in the world. I recently had an evening of brainstorming with a friend about this. We could easily name ten areas that have bigger and at least longer conflicts than we do now, but have positive economic developments anyway. For example Cyprus, where the political issues were simply frozen and the country has been split for decades, but it didn't stop the southern part of the island from becoming a financial hub and a popular tourist destination. Or Lebanon.*

Although the country doesn't seem to be prosperous and completely secure, its economy and infrastructure anyway don't look abandoned. Or Georgia, in which the president Saakashvili and his supporters managed to bring the country out of stagnation and corruption despite the fact that a quarter of Georgia is occupied and there is a high chance that the war conflict will resume. Not to mention Colombia, with huge areas under guerrillas' control for decades and Basque country, which has always been one of the most developed region in Spain

despite frequent terrorist attacks in the past. By the way, Guggenheim Museum in Bilbao was built in 1997, and the permanent ceasefire was declared by ETA only in 2006. All these examples are not exact patterns for the future of Mariupol and Ukraine. They just help to think more clearly and, I would say, more imaginatively. Mariupol has been living under threat for more than a year and probably will for another year or even longer but it doesn't mean collapse for the city. Maybe Mariupol will become a new West Berlin on the border between two worlds, who knows.

You talk about it as if you say: 'okay guys, we know we have some problems, but move on!'

SP: *Yes, more or less. We will have to. The military and humanitarian strategies are very important. But that should not be all. Therefore I am very happy that Izolyatsia is making this cultural project in Mariupol. And I hope we will keep investing into this city. It is so much worth it.*

From formal to informal spaces

Everything is design. For example public space. In Soviet times every square, every garden, every street was designed with a political meaning. A symbol of power. Or a socialist theory. Or the name of the street or the town. Everything was politics. And therefore very formal.

Maybe it would be good to change public space into a more informal area. Just to be. To see. To meet. Among people. Not among higher theories and political statement.

The 'not designed areas' are the ones that are geographically defined. The slopes, the river, the sea. Informal places. .

From	→	To
Political	→	Personal
To impress	→	To embrace
Orthogonally	→	Organically
In the middle	→	Around
Serious	→	Humour
For the people	→	With the people
XXL scale	→	Human scale

IT and New Media

Since the conflict started the distance between Mariupol and Kiev grew. The road to Donetsk is cut off by the new borders. For example the direct train from and to Mariupol takes over 20 hours now. And Moscow and Crimea are even a bigger problem to reach.

The way to stay in touch with the world is via internet. New technologies can make Mariupol be closer to Kiev as well. So investing should be made, as acupuncture during the conflict, in Wifi, in IT technology and in trainings for computer use.

The good thing about IT development is the possibility for new media and bottom-up journalism. High quality and fast wifi all around town as a big move forward for the city, and as new identity.

Long term spin-off:

— IT is clean technology, in which technical orientated workers in the existing industries can eventually go working.

— IT Training for a wide group of people can employ young educated people, and can help elderly residents in Mariupol

— New journalism can make a difference in showing the identity of Mariupol

— New media and new job possibilities

Live streaming

During the protests at Maidan the actual and fast news became very important. Internet was much faster than television. Several websites showed online information and live streaming of the protests. Two of these sites became a huge success. Also a lot of the Ukrainians that live abroad (of Europa, Russia, United States) were constantly updated that way.

After the protest the demand for these independent bottom-up media kept on growing. Private investing made it happen that both of the websites now have their own tv-channel.

Interview with Kharkov Architect Oleg Drozdov

‘Any great undertaking starts with some small actions

You live and work in Kharkov. What is your relationship with Mariupol?

“It’s part of my family history. There was this young engineer from St. Petersburg who was commissioned to support the industrial development of Mariupol in early 1930s. At the same time, my future Ukrainian grandmother became victim of the dispossessions of the kulaks, who were relatively well-off peasants.

After her father’s arrest, she was sent, like a slave, to do backbreaking work on one of the building sites of Mariupol. One day, my grandfather, under whose command she was working, saw her slave’s toil and decided to help her. He initiated a fake marriage, because her health and life were under threat. By this procedure, she got her freedom and, in time, asked my grandfather to become her real husband.”

Are you optimistic about the city?

“Mariupol is a city of prisoners, engineers and mobilized proletariat from other places. All history is based on construction sites and plants, whose building was motivated by the state for its own reasons.

For this kind of cities the urban structure is based upon product manufacturing, not the interaction between individuals and groups of people, let alone business initiatives.”

“So no, I am not optimistic. I am beyond optimism, which is not pessimistic.”

How did you advise the residents to look at Mariupol?

“First of all with an open mind. Without limits. Just look and see. But I hope, no I think it is time to see the city as it really is. I see the official city and how it was designed in the soviet period still being ‘holy’.

But there is another city that has not been designed. It is really there, like it is in Kharkov and many other Ukrainian cities. This is the real city that is alive much more. So please bring the official city and the real city together, connecting the “forgotten” territories to the showy “media” city.”

Do you see any developments?

“It is too early to speak about the “sprouts” of new qualitative movements, as they require two interdependent processes: bottom-up (the emergence of civil society) and top-down (new methods of managing the city, the region, and the entire country). I can see these kinds of small changes in Kharkov, but Mariupol this is in the very very beginning maybe only.”

What are the most important things to take care of in Mariupol?

“Education is the pivotal point of sustainable development. However, the intellectual potential of the city is running low with every day coming. So far, Mariupol, alongside with the entire country, lives off the recourses, accumulated in the past. However, these resources are not limitless. It is high time to realize that no serious transformation is possible without changing the system of education, which has lately chosen quantity to the detriment of quality despite the dramatic demographic decline in the country.

It is necessary to understand that education is an essential element of the economy. It is time to stage an old play in a new setting, where education would be main axial pivot, while the city would be once again conceived as a place of exchanging ideas, goods and technologies.”

“But of course: any great undertaking starts with some small actions: small projects, research, etcetera. Any well thought-out intervention, however small it might be, can trigger big changes and move everything from the dead point.”

Underground History

Mariupol goes back to 3000 Before Christ. An old cemetery map is exhibited in the Historical Museum in Mariupol. During this ancient period in time there seems to have been a settlement. Back then it was a strategic location as well, right at the see, with fruitful ground, and a stop between east and west.

According to the guide of the museum we don't know much about this era. The excavations are a showpiece of the museum. They were found in 1931 when the first major factories were built here. In three weeks time the researchers had to do their work, because that was the maximum amount of time the building could be postponed. Since then there has been no further investigations. Neither on the factory surroundings, nor outside of it. An uncultivated space for archaeologists.

Girl power!

Not an artist. Not some teenagers being bored. Not a social designer wanting to do good.

Just a group of women living in the apartments made a place to remember. They really made my day. They made their own days also. Every day. With laughter, energy, talking and some cognac.

Step by step they are changing this courtyard from an anonymous non-place into a lively funny playground for grown-ups.

Call it recycling, or maybe upcycling, I don't care. The most important thing is that they actually are doing it, themselves. The group consists of only women, between 40 and 65 years old. Not that they don't ask the others to join. They do. But the men and the younger generation just don't find the 'energy' for voluntary work. But these 'girls' do. And how. Grass roots Mariupol style.

Thanks

Summer 2015 was a summer of discovery. Discovering Ukraine and Mariupol, and in that context discovering myself. I am very grateful I could be part of this summer residency Izolyatsia organized.

I knew I was going to a country in war. I got used to all the soldiers. But I am definitely not going to miss them. But I will miss the Ukrainian philosophers, dreamers, researchers and artist, and their hospitality and determination.

Mariupol needs a great deal of determination and patience to develop into a safe and peaceful city with perspective. The amount of actions and measures to be taken are huge, and it will be a path of trial and error.

This enquires time, communication and courage. And someone, or a group, who will keep the strategy alive.

This summer residency project is only a starting point. The first step in a long line of actions. I hope I can part of that, somehow. To see the beautiful city Mariupol uncover itself and discover itself.

Thanks for all assistance by Izolyatsia. And so many others who helped me out. This was incredible. My amount of facebook friends exploded!

Thanks to Angelique for the feedback and support. And an extra big hug for Sergey, Masha, Vitya, Michael, Oleg, Anna and Vlad, my new friends.

Fulco Treffers

Project

Urban acupuncture starting new perspectives for Mariupol

By Fulco Treffers

Eindhoven / Amsterdam, The Netherlands

www.12n.nl

For Izolyatsia

Architecture Ukraine
Mariupol / Kiev, Ukraine

www.izolyatsia.org

Concept, text and content:

Fulco Treffers
12N Stedenbouw, The Netherlands

Pictures

Fulco Treffers
except on pages 2, 8, 32, 42

Graphic Design

Vladislav Kulik
Bastarda studio, Kharkiv, Ukraine

www.bastarda.com.ua

Проект

Городская акупунктура
открывает новые возможности
для Мариуполя

Автор

Фулко Трефферс
Эйндховен / Амстердам,
Нидерланды

www.12n.nl

для ИЗОЛЯЦИЯ

Архитектура Украины
Мариуполь / Киев, Украина

www.izolyatsia.org

Идея, текст и содержание:

Фулко Трефферс
12N Stedenbouw Нидерланды

Изображения:

Фулко Трефферс
за исключением страниц: 2, 8, 32, 42

Графический дизайн:

Владислав Кулик
studio Bastarda, Харьков, Украина

www.bastarda.com.ua

